RMXplorer

LAB1: Sensor

Name

นายวาริส วิภาวนิช 66340500050

• นายรัชชานนท์ บุญมี 66340500069

นายศศิศ แก้วสิงห์ 66340500076

Objective

- เพื่อสามารถออกแบบการทดลองโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการ สืบเสาะพฤติกรรม ปรากฏการณ์ ทดลอง บันทึกผลการทดลอง สรุปผล และอภิปรายผลการทดลอง
- เพื่อศึกษาหลักการทำงานของเซ็นเซอร์ และอุปกรณ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องได้ ตลอดจนใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สถิติ และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ใช้ร่วมกับโปรแกรม MATLAB เพื่อเก็บผลการทดลอง วิเคราะห์ผลการทดลอง วิเคราะห์ความเที่ยงตรง ความแม่นยำ ได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลรองรับ ตรวจสอบ ความถูกต้องเทียบกับทฤษฎีที่น่าเชื่อถือเพื่อสามารถใช้โปรแกรม MATLAB เพื่อเก็บผลการทดลอง วิเคราะห์ผล การทดลอง วิเคราะห์ความเที่ยงตรง ความแม่นยำ ได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลรองรับตรวจสอบความถูกต้อง เทียบกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อสามารถอธิบายการรับรู้ปริมาณทางฟิสิกส์ของเซ็นเซอร์ทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการได้ เช่น การอธิบาย หลักการวัดความเร็วเชิงมุมของ Incremental Encoder และการอธิบายการวัดน้ำหนักของ Load Cell (จาก แรงดันไฟฟ้าแปลงเป็นน้ำหนักได้อย่างไร)

1. Potentiometer

การทดลองที่ 1.1 Potentiometer

จุดประสงค์

- 1. เพื่อสามารถระบุชนิดของ potentiometer ได้
- 2. ศึกษาการตอบสนองของแรงดันไฟฟ้าขาออกต่อระยะทางหรือองศาการหมุนของ potentiometer
- 3. เรียนรู้การใช้งาน MATLAB, Simulink ร่วมกับบอร์ด Nucleo STM32G474RE

สมมติฐาน

1. การปรับค่าของ potentiometer จะส่งผลต่อแรงดันไฟฟ้าขาออกขึ้นอยู่กับแต่ละประเภทของ potentiometer

ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม
- ตำแหน่งการปรับของ	- แรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้	- แรงดันไฟฟ้าขาเข้า
Potentiometer		
- ชนิดของ potentiometer		

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1. Voltage (แรงดันไฟฟ้า)
  - ความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างสองจุดในวงจรไฟฟ้า วัดเป็นโวลต์ (Volt) แรงดันนี้เป็นตัวขับเคลื่อนการไหลของ กระแสไฟฟ้าผ่านตัวนำไฟฟ้า

2. Analog

- คือสัญญาณที่มีลักษณะเป็นค่าต่อเนื่อง สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างลื่นไหลไม่มีการแบ่งเป็นช่วง กราฟไม่มี การกระโดดระหว่างค่าเป็นกราฟที่ต่อเนื่อง
- 3. Digital
  - คือสัญญาณที่ประกอบไปด้วยค่าไม่ต่อเนื่อง แสดงเป็นชุดของข้อมูลแบบไบนารี (binary) ส่วนมากเป็น สัญญาณคลื่นสี่เหลี่ยม (Square wave) ซึ่งสัญญาณจะอยู่ในค่าระดับสูงหรือค่าระดับต่ำเท่านั้น
- 4. Logarithmic Graph
  - ค่า y เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงต้นและค่อย ๆ ลดความชันลง

- 5. Linear Graph
  - ค่า y เพิ่มขึ้นสม่ำเสมอเป็นเส้นตรง ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่คงที่
- 6. Inverse-Logarithmic Graph
  - ค่า y เพิ่มขึ้นช้าในช่วงแรกและเร่งเร็วขึ้นในช่วงท้าย

นิยามเชิงปฏิบัติการ

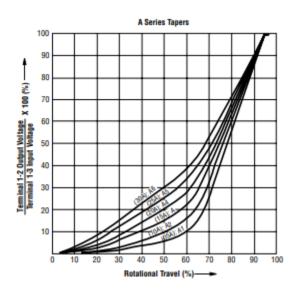
- 1. Potentiometer (โพเทนซิโอมิเตอร์)
  - อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีลักษณะเป็นตัวต้านทานปรับค่าได้ ใช้ในการปรับแรงดันไฟฟ้า (Voltage) หรือกระแสไฟฟ้า (Current) ในวงจรไฟฟ้า โดยสามารถควบคุมค่าความต้านทานได้จากการหมุนหรือเลื่อน เพื่อเปลี่ยนแปลงค่า ความต่างศักย์ที่ขาออก
- 2. Rotary Potentiometer (โพเทนซิโอมิเตอร์แบบหมุน)
  - Potentiometer ที่มีลักษณะการปรับค่าโดยการหมุนแกน ซึ่งจะส่งผลให้ค่าความต้านทานเปลี่ยนแปลงตาม มุมการหมุน
- 3. Linear Potentiometer (โพเทนซิโอมิเตอร์แบบเส้นตรง)
  - Potentiometer ที่มีการปรับค่าโดยการเลื่อนแกนเลื่อนไปตามทิศทางเส้นตรง แรงดันไฟฟ้าขาออกจะ เปลี่ยนแปลงตามตำแหน่งที่เลื่อนแกน
- 4. Wiper
  - ส่วนที่เลื่อนหรือหมุนได้และเชื่อมต่อกับตัวนำภายในเพื่อปรับค่าความต้านทานระหว่างขั้วปลายทั้งสอง
- 5. STM32 Nucleo Board
  - บอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย STMicroelectronics ใช้สำหรับการทดสอบและพัฒนาแอปพลิเค ชันที่เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในที่นี้ใช้รุ่น STM32G474RE เพื่อควบคุมและเก็บ ข้อมูลการทดลอง
- 6 MATLAR
  - โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณเชิงตัวเลข และการแสดงผลกราฟฟิก ได้รับความนิยมอย่าง แพร่หลายในวงการวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์
- 7. Simulink
  - เครื่องมือเสริมในโปรแกรม MATLAB ใช้สำหรับการสร้างและจำลองโมเดลทางคณิตศาสตร์และระบบควบคุม ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์และจำลองพฤติกรรมของระบบในรูปแบบของภาพกราฟิก
- 8. PotenXplorer

- คือฐานที่บรรจุบอร์ดควบคุม, Breadboard, Potentiometer, 3D-print ที่ใช้ในการควบคุมวัดการหมุนของ Potentiometer

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

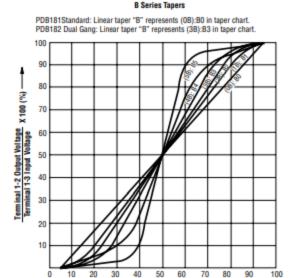
เป็นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่ปรับค่าความต้านทานในวงจรไฟฟ้า ใช้ในการควบคุมแรงดันไฟฟ้า หรือกระแสไฟฟ้าในวงจร โดยมีโครงสร้างหลักประกอบด้วยขั้ว 3 ขั้ว ชั้วหนึ่งต่อกับแหล่งจ่ายไฟ (แรงดัน) ขั้วที่สองต่อกับ กราวด์ และขั้วกลางเป็นขั้วปรับค่า (wiper) ที่สามารถเคลื่อนที่ไปตามตัวต้านทาน เพื่อปรับค่าความต้านทานและควบคุม แรงดันที่ขาออก เมื่อมีการหมุน potentiometer ขาที่สามารถปรับได้จะเคลื่อนไปตามแนวความต้านทานภายในตัวเครื่อง ซึ่งตำแหน่งของขานี้จะกำหนดค่าความต้านทานระหว่างขาทั้งสาม เช่น หากหมุนให้ขาตรงกลางใกล้ขาข้างหนึ่งมากขึ้น ความต้านทานระหว่างขานั้นจะลดลง และในทางกลับกัน ค่าความต้านทานระหว่างขาอีกฝั่งจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ข้อมูลที่เกี่ยวกับ Rotary Potentiometer รุ่น PDB181-K420K-103A, PDB181-K420K-103B, และ PDB181-K420K-103C สามารถสรุปความแตกต่างของพอตเทนชิโอมิเตอร์แต่ละรุ่นได้ดังนี้

รูปแสดงลักษณะค่าสัญญาณของ PDB181-K420K-103A2

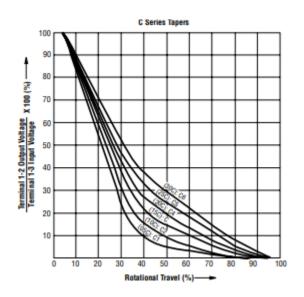
สัญญาณเป็น Logarithm ใช้สำหรับการควบคุมที่ต้องการการตอบสนองที่เป็นแบบลอการิธึม เช่น การควบคุม เสียงในเครื่องเสียง โดยการปรับเปลี่ยนระดับเสียงที่มีความรู้สึกสมจริงเมื่อเปรียบเทียบกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน ระดับเสียง

รูปแสดงลักษณะค่าสัญญาณของ PDB181-K420K-103B

Rotational Travel (%)-

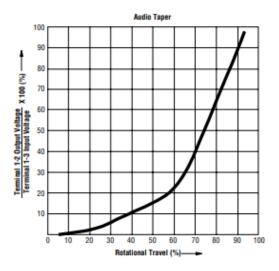
สัญญาณเป็น Linear มีการตอบสนองที่เป็นเชิงเส้น (linear response) ซึ่งหมายความว่าการเปลี่ยนแปลงของค่า ความต้านทานจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงของแรงดันไฟฟ้าหรือกระแสไฟที่ส่งออกมา เหมาะสำหรับการ ใช้งานทั่วไปที่ต้องการความแม่นยำในการปรับ

รูปแสดงลักษณะค่าสัญญาณของ PDB181-K420K-103C

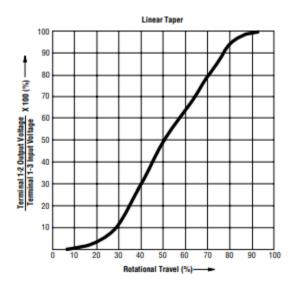
สัญญาณเป็น Inverse Logarithm มีการตอบสนองที่เป็นแบบลอการิธีมแบบผกผัน ซึ่งหมายความว่าการปรับค่า ความต้านทานจะทำให้การเปลี่ยนแปลงของแรงดันไฟฟ้าหรือกระแสไฟที่ส่งออกมาเป็นแบบลอการิธีมในทิศทางที่ตรงกัน ข้าม เหมาะสำหรับการใช้งานที่ต้องการการปรับเปลี่ยนที่ตอบสนองในลักษณะเฉพาะ

ข้อมูลที่เกี่ยวกับ Linear Potentiometer PTA6043-2015DPA103, PTA6043-2015DPB103 สามารถสรุป ความแตกต่างของพอตเทนซิโอมิเตอร์แต่ละรุ่นได้ดังนี้

รูปแสดงลักษณะค่าสัญญาณของ PTA6043-2015DPA103

ประเภท Audio Taper (Logarithmic) ลักษณะการตอบสนอง มีการตอบสนองที่เป็นแบบลอการิธึม ซึ่งเหมาะสำหรับการ ควบคุมเสียงในอุปกรณ์เสียง (เช่น เครื่องเสียงหรือแอมพลิฟายเออร์) โดยการปรับค่าจะให้ผลลัพธ์ที่มีความรู้สึกสมจริงเมื่อ เปรียบเทียบกับระดับเสียงที่ได้ยิน

รูปแสดงลักษณะค่าสัญญาณของ PTA6043-2015DPA103

ประเภท Linear Taper ลักษณะการตอบสนอง มีการตอบสนองแบบเชิงเส้น ซึ่งหมายความว่าการเปลี่ยนแปลงของค่า ความต้านทานจะสัมพันธ์โดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงของแรงดันไฟฟ้าหรือกระแสไฟที่ส่งออกมา

การทดลอง

รูปแสดงลักษณะของบอร์ด PotenXplorer

การทดลองนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการตอบสนองของ potentiometer โดยการบันทึกค่าแรงดันไฟฟ้าในระหว่าง การหมุนและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งการหมุนกับแรงดันไฟฟ้าที่ได้

รูปแสดงลักษณะของ Rotary และ Linearr Potentiometer

วัสดุอุปกรณ์

ลำดับ	ชื่อ	จำนวน	หน่วย
1	บอร์ด Nucleo STM32G474RE	1	อัน
2	บอร์ด PotenXplorer	1	อัน
3	ไม้บรรทัด	1	ชิ้น

ขั้นตอนการทดลอง

การทดลอง Rotary potentiometer

1. ทำการเชื่อมต่อ Rotary potentiometer เข้ากับบอร์ด Nucleo STM32G474RE เพื่อรับค่าแรงดันไฟฟ้า Analog ที่ได้จาก potentiometer

รูปแสดงลักษณะบอร์ด Nucleo STM32G474RE

2. ใช้ MATLAB Function ในการแปลงสัญญาณ Analog ให้เป็นค่า Voltage ในช่วง 0 - 3.3V โดยตรงตามค่าที่วัด ได้

```
function y = fcn(u)
in_min= 0;
out_min=0;
out_max=3.3;
in_max=4095;
y= double(u - in_min) * (out_max - out_min) / (in_max - in_min) + out_min;
```

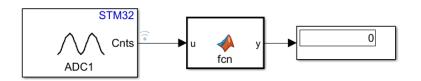
รูปแสดงลักษณะโปรแกรมใน Simulink

3. ทำการหมุน potentiometer ทีละ 5% ของช่วงการหมุน เพื่อให้ได้ค่าแรงดันไฟฟ้าในช่วงต่าง ๆ ของ potentiometer

รูปแสดงลักษณะของการวัด Rotary Potentiometer

4. บันทึกค่าที่ได้จากการอ่านค่าใน Simulink ในแต่ละตำแหน่งเพื่อการวิเคราะห์ผลการทดลอง

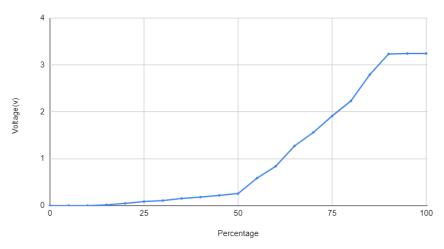

รูปแสดงลักษณะของ Simulink

- 5. บันทึกค่าที่ได้ในแต่ละตำแหน่งเพื่อการวิเคราะห์ผลการทดลอง
- 6. นำข้อมูล Voltage ที่บันทึกในแต่ละตำแหน่งของ potentiometer มาพลอตเป็นกราฟเส้น เพื่อดูแนวโน้มและ ลักษณะการตอบสนองของแรงดันไฟฟ้าในช่วงที่มีการเลื่อน potentiometer
- 7. วิเคราะห์ลักษณะกราฟที่ได้จากการพลอตแรงดันไฟฟ้ากับตำแหน่งการเลื่อนของ potentiometer

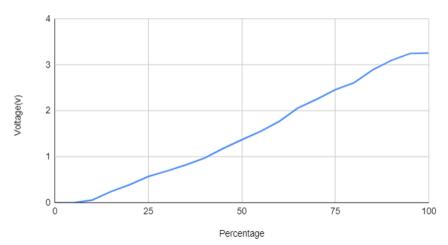
ผลการทดลอง

เมื่อทดลองตรวจสอบค่าแรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้หลังจากการปรับระยะของ Rotary Potentiometer โดยมี แนวนอน(แกน X) แสดงถึงระยะที่ปรับเป็นเปอร์เซ็น และแนวตั้ง(แกน Y) แสดงถึงแรงดันหน่วยเป็นโวลต์ ได้ผลดังนี้ 1.ผลจากการปรับค่า Rotary potentiometer A ทุกๆ 5%

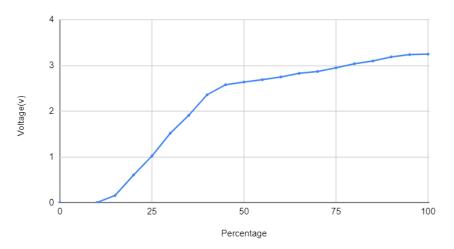
ระยะ(%)	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	9!
แรงดันไฟฟ้า	0	0	0	0.01	0.04	0.09	0.10	0.15	0.18	0.21	0.25	0.58	0.84	1.27	1.56	1.91	2.23	2.79	323	3.2

2.ผลจากการปรับค่า Rotary potentiometer B ทุกๆ 5%

ระยะ%	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90
แรงดันไฟฟ้า	0	0	0.057	0.24	0.39	0.57	0.69	0.82	0.97	1.18	1.37	1.55	1.77	2.06	2.25	2.46	2.61	2.89	3.1

3.ผลจากการปรับค่า Rotary potentiometer C ทุกๆ 5%

ระยะ	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100
แรงดันไฟฟ้า	0	0	0	0.15	0.60	1.02	1.52	1.91	2.36	2.58	2.64	2.69	2.75	2.83	2.87	2.95	3.04	3.1	3.19	3.24	3.25

การทดลอง Linear potentiometer

1. ทำการเชื่อมต่อ Linear potentiometer เข้ากับบอร์ด Nucleo STM32G474RE เพื่อรับค่าแรงดันไฟฟ้า Analog ที่ได้จาก potentiometer

รูปแสดงลักษณะบอร์ด Nucleo STM32G474RE

2. ใช้ MATLAB Function ในการแปลงสัญญาณ Analog ให้เป็นค่า Voltage ในช่วง 0 - 3.3V โดยตรงตามค่าที่วัด ได้

```
function y = fcn(u)
in_min= 0;
out_min=0;
out_max=3.3;
in_max=4095;
y= double(u - in_min) * (out_max - out_min) / (in_max - in_min) + out_min;
```

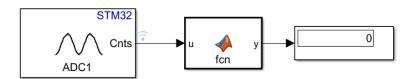
รูปแสดงลักษณะโปรแกรมใน Simulink

3. ทำการเลื่อน potentiometer ทีละ 5% ของช่วงการเลื่อน (โดยประมาณ 3 มิลลิเมตรในแต่ละครั้ง) เพื่อให้ได้ค่า แรงดันไฟฟ้าในช่วงต่าง ๆ ของ potentiometer

รูปแสดงลักษณะของการวัด Linear Potentiometer

4. บันทึกค่าที่ได้จากการอ่านค่าใน Simulink ในแต่ละตำแหน่งเพื่อการวิเคราะห์ผลการทดลอง

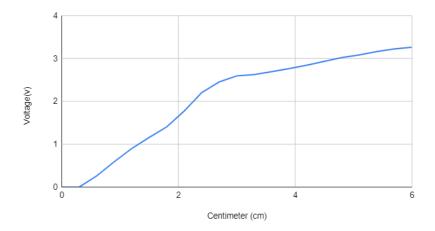
รูปแสดงลักษณะของ Simulink

- 5. นำข้อมูล Voltage ที่บันทึกในแต่ละตำแหน่งของ potentiometer มาพลอตเป็นกราฟเส้น เพื่อดูแนวโน้มและ ลักษณะการตอบสนองของแรงดันไฟฟ้าในช่วงที่มีการเลื่อน potentiometer
- 6. วิเคราะห์ลักษณะกราฟที่ได้จากการพลอตแรงดันไฟฟ้ากับตำแหน่งการเลื่อนของ potentiometer

ผลการทดลอง

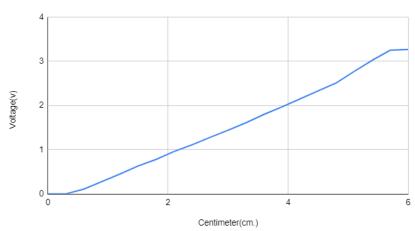
เมื่อทดลองตรวจสอบค่าแรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้หลังจากการปรับระยะของ Linear Potentiometer โดยมี แนวนอน(แกน X) แสดงถึงระยะทามีหน่วยเป็นเซนติเมตร และแนวตั้ง(แกน Y) แสดงถึงแรงดันหน่วยเป็นโวลต์ ได้ผลดังนี้

1.ผลจากการปรับค่า Linear potentiometer A ทุกๆ 5%

ſ	ระยะ%	0	0.3	0.6	0.9	1.2	1.5	1.8	2.1	2.4	2.7	3	3.3	3.6	3.9	4.2	4.5	4.8	5.1	5.4	5.7	6
	แรงดันไฟฟ้า	0	0	0.26	0.59	0.9	1.16	1.41	1.78	2.21	2.46	2.6	2.63	2.7	2.77	2.85	2.94	3.03	3.09	3.17	3.23	3.27

2.ผลจากการปรับค่า Linear potentiometer B ทุกๆ 5%

ระยะ%	0	0.3	0.6	0.9	1.2	1.5	1.8	2.1	2.4	2.7	3	3.3	3.6	3.9	4.2	4.5	4.8	5.1	5.4	5.7	6
แรงดันไฟฟ้า	0	0	0.11	0.28	0.45	0.63	0.78	0.69	1.11	1.28	1.44	1.61	1.8	1.97	2.15	2.33	2.51	2.77	3.02	3.25	3.27

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลองตรวจสอบค่าแรงดันไฟฟ้าขาออกหลังจากการปรับระยะของ Rotary Potentiometer และ Linear Potentiometer พบว่าแรงดันไฟฟ้าขาออกมีความสัมพันธ์กับประเภทของ potentiometer ที่ใช้ โดยสามารถสรุป ผลได้ดังนี้:

- Rotary Potentiometer A: ให้กราฟลักษณะ Logarithmic ซึ่งบ่งชี้ว่าเป็น Potentiometer type A
- Rotary Potentiometer B: ให้กราฟลักษณะ Linear ซึ่งบ่งชี้ว่าเป็น Potentiometer type B
- Rotary Potentiometer C: ให้กราฟลักษณะ Inverse-Log ซึ่งบ่งชี้ว่าเป็น Potentiometer type C
- Linear Potentiometer A: ให้กราฟลักษณะ Logarithmic ซึ่งบ่งชี้ว่าเป็น Potentiometer type A
- Linear Potentiometer B: ให้กราฟลักษณะ Linear ซึ่งบ่งชี้ว่าเป็น Potentiometer type B

อภิปรายผล

ผลการทดลองนี้ยืนยันถึงลักษณะการตอบสนองของแรงดันไฟฟ้าขาออกของ potentiometer แต่ละประเภท โดย อิงจากพฤติกรรมของ Rotary Potentiometer และ Linear Potentiometer ซึ่งสามารถสรุปข้อคิดเห็นจากการทดลองได้ ว่า

Rotary Potentiometer A, B, และ C มีลักษณะกราฟตามประเภท Logarithmic, Linear และ Inverse-Log ตามลำดับ ขณะที่ Linear Potentiometer A และ B มีลักษณะกราฟตามประเภท Logarithmic และ Linear ตามลำดับ เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการทำงานของ potentiometer แต่ละประเภท

ข้อเสนอแนะ

- ทำให้ Linear potentiometer มีที่วัดระยะติดตั้งคล้ายกับ Rotary potentiometerเพื่อง่ายต่อการเก็บข้อมูล
- การทดลองนี้สามารถต่อยอดได้โดยเพิ่มการทดสอบกับ potentiometer ประเภทอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติการ
ตอบสนองแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- https://www.digikey.co.th/th/articles/the-complete-guide-to-potentiometers
- https://eepower.com/resistor-guide/resistor-types/potentiometer-taper/#
- https://www.foodnetworksolution.com/wiki/word/7247/potentiometer-โพเทนซิโอมิเตอร์
- https://www.bourns.com/docs/Product-Datasheets/PTA.pdf
- https://www.bourns.com/docs/Product-Datasheets/PTB.pdf
- https://th.mouser.com/datasheet/2/54/pta-778345.pdf

_

การทดลองที่ 1.2 Schmitt-Trigger

จุดประสงค์

- 1. เพื่อสามารถแปลงสัญญาณแปลงสัญญาณ Analog เป็นสัญญาณ Digital ตามรูปแบบวงจร Schmitt-Trigger
- 2. ศึกษาวงจร Schmitt-Trigger และสามารถอ่านสัญญาณกราฟจาก Data Inspector
- 3. สามารถประยุกต์ใช้งาน Matlab, Simulink ร่วมกับบอร์ด Nucleo STM32G474RE

สมมติฐาน

เมื่อปรับค่าสัญญาณ Analog จะไม่ส่งผลถึงค่าสัญญาณ Digital จนกว่าจะถึงช่วงของวงจร Schmitt-Trigger กำหนดถึงจะส่งผลให้ค่าสัญญาณ Digital เกิดการเปลี่ยนแปลง

ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม
- ตำแหน่งการปรับระยะของ	- แรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้	- แรงดันไฟฟ้าขาเข้า
Potentiometer	-สัญญาณ Digital	- ค่า Threshold

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1. Voltage (แรงดันไฟฟ้า)
  - ความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างสองจุดในวงจรไฟฟ้า วัดเป็นโวลต์ (Volt) แรงดันนี้เป็นตัวขับเคลื่อนการไหลของ กระแสไฟฟ้าผ่านตัวนำไฟฟ้า
- 2. Schmitt Trigger
  - วงจรอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งที่ใช้ในการแปลงสัญญาณอะนาล็อกให้เป็นสัญญาณดิจิทัล
- 3. Threshold
  - ระดับแรงดันที่ตั้งไว้สำหรับการเปลี่ยนสถานะในวงจรที่มีการควบคุมด้วยแรงดัน
- 4. Analog
  - คือสัญญาณที่มีลักษณะเป็นค่าต่อเนื่อง สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างลื่นไหลไม่มีการแบ่งเป็นช่วง กราฟไม่มี การกระโดดระหว่างค่าเป็นกราฟที่ต่อเนื่อง
- 5. Digital

- คือสัญญาณที่ประกอบไปด้วยค่าไม่ต่อเนื่อง แสดงเป็นชุดของข้อมูลแบบไบนารี (binary) ส่วนมากเป็น สัญญาณคลื่นสี่เหลี่ยม (Square wave) ซึ่งสัญญาณจะอยู่ในค่าระดับสูงหรือค่าระดับต่ำเท่านั้น

นิยามเชิงปฏิบัติการ

- 1. Potentiometer (โพเทนซิโอมิเตอร์)
  - อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีลักษณะเป็นตัวต้านทานปรับค่าได้ ใช้ในการปรับแรงดันไฟฟ้า (Voltage) หรือกระแสไฟฟ้า (Current) ในวงจรไฟฟ้า โดยสามารถควบคุมค่าความต้านทานได้จากการหมุนหรือเลื่อน เพื่อเปลี่ยนแปลง ค่าความต่างศักย์ที่ขาออก

2. STM32 Nucleo Board

- บอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย STMicroelectronics ใช้สำหรับการทดสอบและพัฒนาแอปพลิเค ชันที่เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในที่นี้ใช้รุ่น STM32G474RE เพื่อควบคุมและเก็บ ข้อมูลการทดลอง

3. MATLAB

- โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณเชิงตัวเลข และการแสดงผลกราฟฟิก ได้รับความนิยมอย่าง แพร่หลายในวงการวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์

4. Simulink

- เครื่องมือเสริมในโปรแกรม MATLAB ใช้สำหรับการสร้างและจำลองโมเดลทางคณิตศาสตร์และระบบควบคุม ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์และจำลองพฤติกรรมของระบบในรูปแบบของภาพกราฟิก

5. Data Inspector

- เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้งานวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบ ตรวจสอบคุณภาพสัญญาณ และประเมินค่าตัวแปร ในรูปแบบเชิงกราฟิกที่มาจากการจำลอง (Simulink) หรือจาก workspace

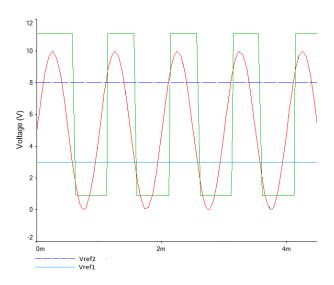
6. Workspace

- คือพื้นที่ที่จัดเก็บตัวแปร ข้อมูล และผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่ถูกสร้างหรือโหลดระหว่างการทำงานในโปรแกรม Matlab

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Schmitt Trigger ทำหน้าที่เป็นกรองสัญญาณรบกวนและปรับสัญญาณที่มีความไม่แน่นอนให้เป็นสัญญาณดิจิทัลที่ ชัดเจนมากขึ้น จุดเด่นของ Schmitt Trigger คือการทำงานแบบ Hysteresis ซึ่งช่วยให้วงจรสามารถตอบสนองต่อสัญญาณ อินพุตได้อย่างมั่นคง การทำงานของ Schmitt Trigger ประกอบด้วยการกำหนดค่าแรงดันสองจุดคือ เมื่อสัญญาณอินพุต เกินค่า Upper Threshold เอาต์พุตจะเปลี่ยนเป็นสถานะ (สูง) เมื่อสัญญาณอินพุตลดลงต่ำกว่า Lower Threshold เอาต์พุตจะเปลี่ยนเป็นสถานะ (ต่ำ) Schmitt Trigger สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1. Schmitt Trigger แบบทรานซิสเตอร์ (Transistor-based Schmitt Trigger) การออกแบบวงจรด้วยทรานซิสเตอร์ NPN หรือ PNP เพื่อสร้างจุดแรงดัน Upper และ Lower Threshold โดยมักพบในวงจรรวมแบบดิจิทัล (Digital IC)
- 2. Schmitt Trigger แบบ Op-Amp (Op-Amp Schmitt Trigger) ใช้ Operational Amplifier (Op-Amp) ร่วมกับการ ฟิดแบค (Feedback) เพื่อสร้างการทำงานแบบ Hysteresis ซึ่งเหมาะกับวงจรที่ต้องการการตอบสนองที่ไวต่อสัญญาณ อินพุต โดย Schmitt Trigger แบบ Op-Amp สามารถแบ่งออกเป็นแบบกลับขั้วและแบบไม่กลับขั้ว

รูปแสดงลักษณะสัญญาณจาก Schmitt-Trigger

การทดลอง

รูปแสดงลักษณะบอร์ด PotenXplorer

การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบการทำงานของวงจร Schmitt Trigger โดยใช้ potentiometer เพื่อสร้าง ค่าแรงดันไฟฟ้าแบบ Analog ควบคุมผ่าน Simulink ซึ่งจะเปลี่ยนสัญญาณให้เป็น Digital โดยใช้เกณฑ์ Upper และ Lower Threshold ที่กำหนดไว้

วัสดุอุปกรณ์

ลำดับ	ชื่อ	จำนวน	หน่วย
1	บอร์ด Nucleo STM32G474RE	1	อัน
2	บอร์ด PotenXplorer	1	อัน

ขั้นตอนการทดลอง

1. ทำการเชื่อมต่อ Potentiometer เข้ากับบอร์ด Nucleo STM32G474RE เพื่อรับค่าแรงดันไฟฟ้า Analog ที่ได้ จาก potentiometer

รูปแสดงลักษณะบอร์ด Nucleo STM32G474RE

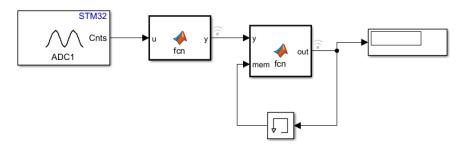
2. แปลงค่า ADC ที่ได้มาเป็นแรงดันไฟฟ้าในช่วง 0 - 1V แทนที่จะเป็น 0 - 3.3V เพื่อให้เหมาะสมกับการควบคุม Schmitt Trigger ที่เราจะสร้างใน Simulink

```
MATLAB Function1

function y = fcn(u)
in_min= 0;
out_min=0;
out_max=1;
in_max=4095;
y= double(u - in_min) * (out_max - out_min) / (in_max - in_min) + out_min;
```

รูปแสดงลักษณะโปรแกรมใน Simulink

3. นำสัญญาณที่ได้จาก MATLAB เข้าสู่ Simulink เพื่อออกแบบการทำงานของ Schmitt Trigger โดย Simulink จะ ทำหน้าที่ในการแปลงสัญญาณ Analog ให้เป็น Digital

รูปแสดงลักษณะ Simulink

4. ตั้งเงื่อนไขใน Simulink ให้ Schmitt Trigger เปลี่ยนสัญญาณเป็น 1 (High) เมื่อแรงดันสูงกว่า Upper Threshold และเป็น 0 (Low) เมื่อแรงดันต่ำกว่า Lower Threshold เมื่อแรงดันเกิน 0.7V สัญญาณจะ เปลี่ยนเป็น 1 และเมื่อแรงดันลดลงต่ำกว่า 0.3V สัญญาณจะเปลี่ยนเป็น 0 หากแรงดันอยู่ในช่วงระหว่าง 0.3V ถึง 0.7V สัญญาณจะรักษาค่าเดิมไว้

```
function out = fcn(y,memmory)
if y >= 0.7
   out=1;
elseif y <= 0.3
   out=0;
else
   out=memmory;
end</pre>
```

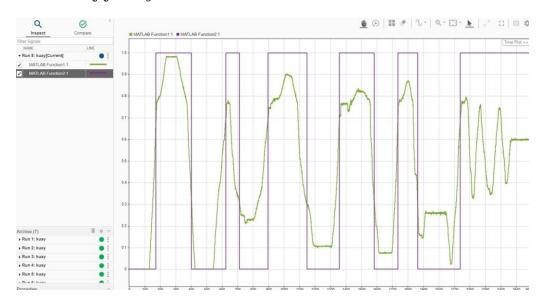
รูปแสดงลักษณะโปรแกรมใน Simulink

5. ตรวจสอบสัญญาณ Digital ที่ได้จาก Schmitt Trigger

- 6. ใช้ MATLAB Data Inspector เพื่อตรวจสอบกราฟและบันทึกข้อมูลการทดลองที่ได้ โดยแสดงกราฟของสัญญาณ แรงดันไฟฟ้าและสัญญาณ Digital ที่เกิดขึ้น
- 7. วิเคราห์ผลจากการทดลอง

ผลการทดลอง

เมื่อทดลองตรวจสอบค่าที่ได้จาก Data Inspector โดยในแนวตั้ง(แกน X)เส้นสีเขียวแสดงถึงค่าสัญญาณ Analog และเส้นสีม่วงแสดงถึงค่าสัญญาณ Digital มาเทียบกับแนวนอน(แกน Y) แสดงถึงเวลา ได้ผลดังนี้

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลองด้วย Schmitt Trigger โดยใช้ Data Inspector ใน MATLAB เพื่อสังเกตการตอบสนองของสัญญาณ Digital ที่ขึ้นกับค่าของสัญญาณ Analog ที่เข้ามา พบว่า:

- เมื่อสัญญาณ Analog มีค่า สูงกว่าช่วง Upper Threshold (0.7V) จะทำให้สัญญาณ Digital มีสถานะเป็น High (1V)
- เมื่อสัญญาณ Analog มีค่า ต่ำกว่าช่วง Lower Threshold (0.3V) จะทำให้สัญญาณ Digital มีสถานะเป็น Low (0V)
- หากสัญญาณ Analog มีค่าอยู่ในช่วง 0.3V 0.7V สัญญาณ Digital จะ ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการทดลอง

จากการทดลองนี้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า Schmitt Trigger มีบทบาทสำคัญในการกำจัด สัญญาณรบกวน (Noise) และช่วย เพิ่มความเสถียรของการเปลี่ยนแปลงสถานะสัญญาณ โดยข้อสังเกตที่สำคัญคือ:

- 1. ลักษณะการทำงานของ Schmitt Trigger
  - Schmitt Trigger ถูกออกแบบมาให้มี Hysteresis ซึ่งหมายถึงช่วงแรงดันที่ต้องเปลี่ยนแปลงมาก พอสมควรก่อนที่สัญญาณ Digital จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งช่วยลดผลกระทบจากสัญญาณรบกวนที่ อาจทำให้สัญญาณ Digital เปลี่ยนสถานะไปมาอย่างไม่แน่นอน
- 2. ผลของการตั้งค่าช่วง Upper และ Lower Threshold
  - การตั้งค่า Upper Threshold ที่ 0.7V และ Lower Threshold ที่ 0.3V ทำให้สัญญาณ Digital มีการ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสัญญาณ Analog อย่างชัดเจน โดยเมื่อสัญญาณเกินค่าที่กำหนด การ เปลี่ยนแปลงของสถานะจะไม่กลับไปทันที ช่วยเพิ่มความเสถียรในระบบการทำงานของวงจร
- 3. การใช้ Schmitt Trigger ในงานที่ต้องการความเสถียร
  - Schmitt Trigger เหมาะสำหรับใช้ในวงจรที่ต้องการความเสถียรในการตรวจจับระดับแรงดันไฟฟ้า หรือ การประมวลผลสัญญาณที่มีสัญญาณรบกวน (Noise) เช่น สัญญาณจาก potentiometer หรือเซนเซอร์ที่ มีค่าผันผวนสูง โดยสามารถตั้งค่า Upper และ Lower Threshold ตามที่ต้องการเพื่อให้เหมาะสมกับ เงื่อนไขการทำงานที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

- สามารถพิจารณาการทดลองเพิ่มเติมโดยปรับค่าช่วง Upper และ Lower Threshold หรือทดสอบกับ potentiometer ที่มีช่วงการปรับละเอียดมากขึ้นเพื่อวิเคราะห์การตอบสนองของ Schmitt Trigger ใน สถานการณ์ต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- https://www.electrical4u.com/schmitt-trigger/
- https://howtomechatronics.com/how-it-works/electrical-engineering/schmitt-trigger/

2.Incremental Encoder

จุดประสงค์

- 1. เพื่อเข้าใจและสามารถอธิบายการหลักการทำงานของ Encoder
- 2. เพื่อเข้าวิธีการอ่านค่าจาก Incremental Encoder ในรูปแบบการสัญญาณแบบ Quadrature encoder ได้ ทุกรูปแบบ (QEI และ Polling Method)
- 3. เพื่อทดลองการอ่านค่า Raw Signal ของ QEI Method และแปลงเป็น Relative Position(pulses) ด้วยการ Integrate Discrete Velocity(diff_counts) และแสดงผลพร้อมกันได้
- 4. เพื่อวิเคราะห์ ข้อดี-เสีย ของการอ่านด้วย QEI และ Polling Method ได้

สมมติฐาน

- 1. การอ่านค่าสัญญาณแบบ QEI จาก Incremental Encoder มีความแม่นยำสูงกว่าวิธีการอ่านค่าตำแหน่งหรือ ความเร็วแบบทั่วไป Polling Method
- 2. การอ่านค่าสัญญาณแบบโหมด x4 จะเปลี่ยนช้ากว่าโหมด x2 และx1 เพราะมีความละเอียดในการวัดตำแหน่ง ได้มากกว่า เนื่องจากการนับทุกขอบของสัญญาณจากช่อง A และ B

ตัวแปร

ตัว	แปรต้น	ตัว	แปรตาม	ตัว	แปรควบคุม
-	การอ่านค่าจาก Incremental	-	ค่าตำแหน่งสัมพัทธ์ (Relative	-	ประเภทของ Encoder ที่ใช้
	Encoder แบบ QEI Method		Position, Pulses): ตำแหน่งที่	-	ค่าพารามิเตอร์ในระบบ
	หรือ Polling Method		คำนวณได้จากการ Integrate		
-	ความละเอียดของ Encoder:		Discrete Velocity (การสะสม		
	จำนวนพัลส์ต่อต่อรอบ		ค่าของการเปลี่ยนแปลง		
	(Pulses Per Revolution,		ตำแหน่ง)		
	PPR) ของ Encoder ที่ใช้	-	ค่าความเร็วที่คำนวณได้		
-	ความเร็วในการหมุนของ		(Pulses Per Second, PPS):		
	Encoder: ความเร็วหรืออัตรา		ความเร็วที่คำนวณได้จากค่า		
	การหมุนของ Encoder		diff_counts		
		-	ความแม่นยำของการอ่านค่า		
			ค่าที่อ่านได้ถูกต้องและตรงกับ		
			ความจริงมากน้อยแค่ไหน		

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. OEI Method

- เทคนิคที่ใช้ในการอ่านค่าจากเซ็นเซอร์ตำแหน่งเชิงมุมหรือเซ็นเซอร์การหมุนที่เรียกว่า Quadrature Encoder โดย QEI ทำงานโดยการตรวจจับสัญญาณสองสัญญาณ (A และ B) ที่มีความสัมพันธ์กันใน ลักษณะของการหมุนและทิศทางการเคลื่อนที่

2. Polling Method

- Polling Method เป็นเทคนิคการตรวจสอบสถานะของอุปกรณ์หรือเซ็นเซอร์ในช่วงเวลาหนึ่ง โดยระบบ จะ "สอบถาม" (poll) สถานะของอุปกรณ์อย่างต่อเนื่องหรือในช่วงเวลาเฉพาะเพื่อให้ได้ข้อมูลปัจจุบัน วิธี นี้จะใช้กันทั่วไปในระบบที่มีการสื่อสารแบบไม่ทันที

3. X1

- คือความละเอียดต่ำสุดในการอ่านค่าจาก Encoder โดยนับการขึ้นของสัญญาณ จาก Encoder ขา A ก่อน

4. X2

- คือความละเอียดระดับกลางในการอ่านค่าจาก Encoder โดยนับจากการขึ้นและลงของสัญญาณจาก Encoder ขา A

5. X4

- คือความละเอียดสูงสุดในการอ่านค่าจาก Encoder โดยนับจากการการขึ้นและลงของสัญญาณจาก ขา Encoder ขา A และ B

6. Relative Position

- การวัดตำแหน่งสัมผัทธ์เมื่อเทียบกับตำแหน่งก่อนหน้า

7. Pulses

- รูปแบบสัญญาณที่เป็นสัญญาณไฟฟ้าคลื่นสี่เหลี่ยม ได้มาจากการวัดค่าจาก เซนเซอร์ Encoder รูปแบบ ต่างๆ

นิยามเชิงปฏิบัติการ

1. ENCODER

- เซนเซอร์สำหรับการตรวจจับการหมุนรอบตัวเองเพื่อหาค่าต่างๆ เช่น ความเร็วเชิงมุม องศาการหมุน ระยะทางการเคลื่อนที่

2. Port

- พอร์ต ช่องสำหรับใช้ต่อสัญญาณทางไฟฟ้า เพื่อให้อุปกรณ์สามารถรับรู้หรือกำหนดสัญญาณทางไฟฟ้าได้

3. STM32 Nucleo Board

- บอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย STMicroelectronics ใช้สำหรับการทดสอบและพัฒนาแอปพลิเค ชันที่เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในที่นี้ใช้รุ่น STM32G474RE เพื่อควบคุมและเก็บ ข้อมูลการทดลอง

4. MATLAB

- โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณเชิงตัวเลข และการแสดงผลกราฟฟิก ได้รับความนิยมอย่าง แพร่หลายในวงการวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์

5. Simulink

- เครื่องมือเสริมในโปรแกรม MATLAB ใช้สำหรับการสร้างและจำลองโมเดลทางคณิตศาสตร์และระบบควบคุม ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์และจำลองพฤติกรรมของระบบในรูปแบบของภาพกราฟิก

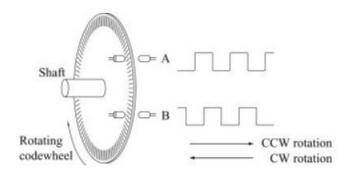
6. Data Inspector

- เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้งานวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบ ตรวจสอบคุณภาพสัญญาณ และประเมินค่าตัวแปร ในรูปแบบเชิงกราฟิกที่มาจากการจำลอง (Simulink) หรือจาก workspace

7. Workspace

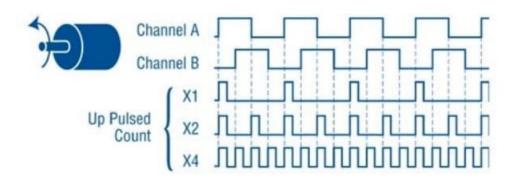
- คือพื้นที่ที่จัดเก็บตัวแปร ข้อมูล และผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่ถูกสร้างหรือโหลดระหว่างการทำงานในโปรแกรม MATLAB

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รูปแสดงการเข้ารหัสของ Encoder

ตัวเข้ารหัสแบบควอดราตูรประกอบด้วยสัญญาณพัลส์ A และ B ที่อยู่นอกเฟสกัน ซึ่งช่วยกำหนดทิศทางการหมุน ของตัวเข้ารหัส โดยทิศทางนี้ถูกกำหนดจากการเลื่อนลำดับเฟสของพัลส์ A และ B หากขอบขึ้นของพัลส์ B เกิดขึ้นหลัง ขอบขึ้นของพัลส์ A แสดงว่าตัวเข้ารหัสหมุนในทิศทางหนึ่ง ในขณะที่ขอบขึ้นของ B เกิดหลังขอบลงของ A แสดงว่าตัว เข้ารหัสหมุนไปในทิศทางตรงข้าม หากขอบขึ้นของ B ตามด้วยขอบลงของ B โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงในพัลส์ A จะ หมายความว่าตัวเข้ารหัสไม่ได้เคลื่อนที่

รูปแสดงตัวอย่างของ x1 x2 x4

การอ่านแบบ QEI ทั้งหมด 3 รูปแบบที่ใช้ คือ x1 x2 x4 ในโหมด X1 จะนับเฉพาะสัญญาณที่เพิ่มขึ้นของ ช่องสัญญาณ A เท่านั้น ตัวอย่างเช่น หากช่องสัญญาณ A เพิ่มขึ้นในขณะที่ช่องสัญญาณ B อยู่ในระดับต่ำ จะถือเป็น การนับบวก (ทิศตามเข็มนาหิกา) แต่ถ้าช่องสัญญาณ A เพิ่มขึ้นในขณะที่ช่องสัญญาณ B อยู่ในระดับสูง จะถือเป็นการ นับลบ (ทิศทวนเข็มนาหิกา) สำหรับโหมด X2 จะพิจารณาทั้งการเพิ่มขึ้นและลดลงของสัญญาณในช่อง A ทำให้การนับ ในโหมดนี้เป็นสองเท่าของโหมด X1 สุดท้ายในโหมด X4 จะพิจารณาทั้งการเพิ่มขึ้นและลดลงของสัญญาณในช่อง A และช่อง B ทำให้การนับในโหมดนี้เป็นสี่เท่าของโหมด X1

การทดลอง

- 1. ทดลองความแตกต่างของความละเอียดของ QEI และ Polling
- 2. ความเร็วและความแม่นยำของสัญญาณของ QEI
- 3. การทดสอบทิศทางการหมุนสามารถระบุทิศการหมุนได้ถูกต้อง
- 4. เปรียบเทียบของสัญญาณของ QEI แบบ x4 x2 x1

วัสดุอุปกรณ์

ลำดับ	ชื่อ	จำนวน	หน่วย
1	บอร์ด Nucleo STM32G474RE	1	อัน
2	Incremental Encoder AMT103-V	1	อัน
3	BOURNS PEC11R-4220F-N0024	1	อัน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รายละเอียดการต่อสาย

การต่อสายระหว่างบอร์ด จำเป็นต้องใช้ขาสัญญาณทั้งหมด 4 ของ encoder ซึ่งประกอบด้วยขา 5V, ขา G (กราวด์). ขา A และ ขา B ตามรายละเอียดดังนี้

- ขา 5V: เป็นขาไฟเลี้ยงของ encoder โดยจะทำการจ่ายไฟที่ 3.3V ซึ่งเป็นแรงดันที่เหมาะสมในการใช้ งานร่วมกับบอร์ด STM32G474RE
- ขา G (Ground): เป็นขากราวด์ซึ่งจะช่วยให้วงจรสมบูรณ์และเชื่อมกราวด์ระหว่าง encoder และ บอร์ดSTM32G474RE
- ขา A: เป็นสัญญาณ Pulse Channel A ของ encoder ที่จะใช้ในการระบุทิศทางและนับพัลส์จะต่อ กับขา PA6 ของบอร์ด STM32G474RE
- ขา B: เป็นสัญญาณ Pulse Channel B ของ encoder ที่ทำงานร่วมกับ Channel A ในการระบุทิศ ทางการหมุนและนับพัลส์จะต่อกับขา PA7 ของบอร์ด STM32G474RE

2. การต่อสายแบบขนาน

เพื่อเพิ่มความละเอียดในการอ่านค่าจาก encoder ขาสัญญาณ A และ B จะถูกต่อแบบขนานกับพอร์ต เพิ่มเติมบนบอร์ด STM32G474RE ซึ่งช่วยให้สามารถเลือกความละเอียดได้ตั้งแต่ X1, X2, และ X4 โดยการ จับคู่พอร์ตต่าง ๆ ดังนี้:

- ขา A ต่อกับพอร์ต PA6, PA11 และ PA8
- ขา B ต่อกับพอร์ต PA7, PA12 และ PA9

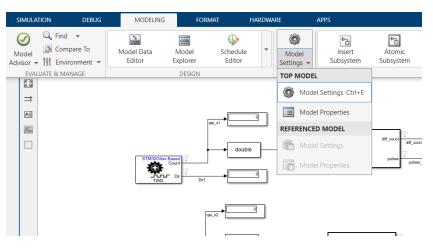
3. การอธิบายการตั้งค่าและการใช้งาน

การตั้งค่าพอร์ตสำหรับการอ่านค่า encoder สามารถตั้งค่าได้ผ่านโค้ดโปรแกรม โดยการกำหนดให้พอร์ต PA6, PA11, PA8 สำหรับขา A และพอร์ต PA7, PA12, PA9 สำหรับขา B จะสามารถเลือกใช้พอร์ตได้ตาม ความต้องการของระดับความละเอียดในการอ่านค่า encoder แบบQEI ได้ 3 รูปแบบ ดังนี้:

- 1. คู่พอร์ต PA6 และ PA7 (X1): การต่อขาสัญญาณ A กับพอร์ต PA6 และขาสัญญาณ B กับพอร์ต P7 จะทำให้สามารถอ่านพัลส์แบบ X1 การต่อแบบนี้มีความละเอียดพื้นฐาน
- 2. คู่พอร์ต PA11 และ PA12 (X2): การต่อขาสัญญาณ A กับพอร์ต PA11 และขาสัญญาณ B กับพอร์ต PA12 จะทำให้สามารถอ่านพัลส์แบบ X2 เพิ่มความละเอียดการนับพัลส์ได้เป็น 2 เท่า
- 3. คู่พอร์ต PA8 และ PA9 (X4): การต่อขาสัญญาณ A กับพอร์ต PA8 และขาสัญญาณ B กับพอร์ต P9 จะทำให้สามารถอ่านพัลส์แบบ X4 ความละเอียดสูงสุดในการอ่านพัลส์ได้เป็น 4 เท่า

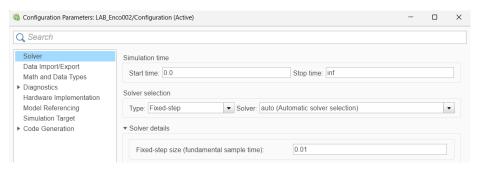
การตั้งค่าในโปรแกรม MATLAB โดย Simulink โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กดที่ MODELING และกด Model setting

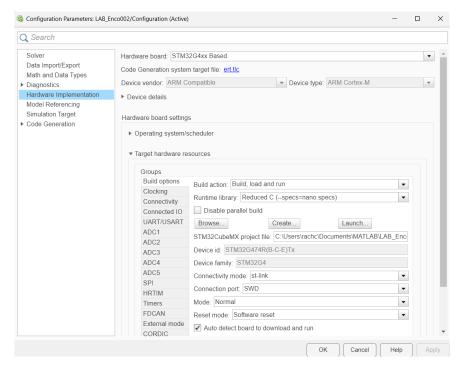
รูปการกดตั้งค่า Modeling Setting

2. การตั้งค่า step โดยกดที่ Solver กด Type เลือกเป็น Fixed-step และตั้งFixed-step size เป็น 0.01 เพื่อให้สามารถอ่านค่าได้ทัน

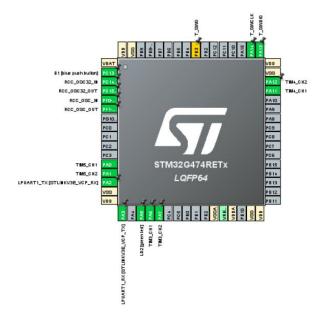
รูปการตั้งค่า Fixed-step

3. การตั้งค่า Hardware Implementation

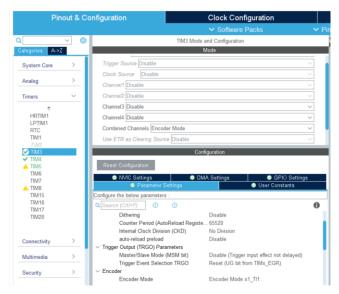
รูปตัวอย่างการตั้งค่า Hardware Implementation

4. การตั้งค่า pin ใน โปรแกรม STM32

รูปการตั้ง PIN

5. การตั้งค่า TIM

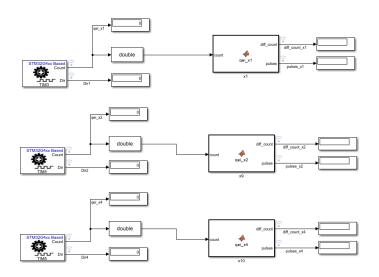
รูปตัวอย่างการตั้งค่า TIM

6. การตั้งค่า Project Manager

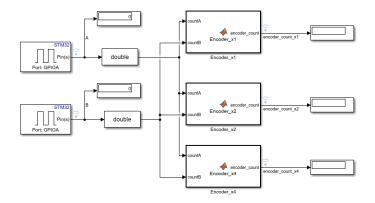

รูปตัวอย่างการตั้งค่า Project Manager

7. ตัวโปรแกรม simulink

รูปแสดงการทำงานของ Simulink แบบ QEI

รูปแสดงการทำงานของ Simulink แบบ Polling

8. การเขียนโปรแกรมในbox MATLAB Function

```
LAB_Enco002 ▶ 📣 x1
           function [diff_count,pulses] = qei_x1(count)
  2
           persistent prev_count
  3
           persistent prev_pulses
  4
           enc = 65520;
  5
  6
               if isempty(prev_count)
  7
                   prev_count = 0;
  8
 9
               if isempty(prev_pulses)
 10
                   prev_pulses = 0;
 11
12
               diff_count = count- prev_count;
 13
               if diff_count > enc / 2
14
 15
                   diff_count = diff_count - enc;
               elseif diff_count < -enc / 2
16
 17
                   diff_count = diff_count + enc;
18
19
               prev_pulses = prev_pulses + diff_count;
prev_count = count;|
 20
 21
 22
               pulses = prev_pulses
 23
 24
           end
 25
 26
```

รูปแสดงโค้ดของ QEI x1 x2 x4

```
function encoder_count = Encoder_x1(countA, countB)
          persistent prev_countA prev_pulses
  3
          if isempty(prev_countA)prev_countA = countA;end
 4
          if isempty(prev_pulses)prev_pulses = 0;end
 5
  6
          diff_countA = countA - prev_countA;
          if diff_countA == -1
 8
               if countB == 1
 9
                   prev_pulses = prev_pulses + 1;
 10
 11
                   prev_pulses = prev_pulses - 1;
               end
 12
 13
 14
             prev_pulses = prev_pulses;
 15
 16
          end
 17
 18
          encoder_count = prev_pulses;
 19
          prev_countA = countA;
 20
 21
          end
```

รูปแสดงโค้ดของ Encoder_x1

```
function encoder_count = Encoder_x2(countA, countB)
 2
             persistent prev_countA prev_pulses
 3
              if isempty(prev_countA), prev_countA = countA; end
 4
             if isempty(prev_pulses), prev_pulses = 0; end
 5
             if countA ~= prev_countA
 6
                 if countA ~= countB
 7
 8
                    prev_pulses = prev_pulses + 1;
 9
                 else
10
                    prev_pulses = prev_pulses - 1;
11
                 end
12
             end
13
14
             encoder_count = prev_pulses;
             prev_countA = countA;
15
16
```

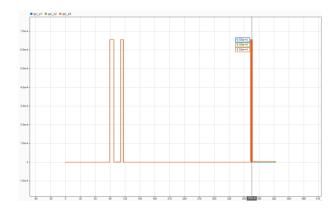
รูปแสดงโค้ดของ Encoder_x2

```
LAB_Enco002 ▶ 🕢 Encoder_x4
           function encoder_count = Encoder_x4(countA, countB)
               persistent prev_countA prev_countB prev_pulses
               if isempty(prev_countA), prev_countA = countA; end
 4
              if isempty(prev_countB), prev_countB = countB; end
 5
              if isempty(prev_pulses), prev_pulses = 0; end
 8
              if countA ~= prev_countA
 9
                   if countA ~= countB
10
                        prev_pulses = prev_pulses + 1;
11
                    else
                        prev_pulses = prev_pulses -1;
12
13
                   end
14
15
              if countB ~= prev_countB
16
                   if countB == countA
17
                        prev_pulses = prev_pulses +1;
18
19
                        prev_pulses = prev_pulses -1;
20
21
22
23
              encoder_count = prev_pulses;
24
              prev_countA = countA;
25
              prev_countB = countB;
```

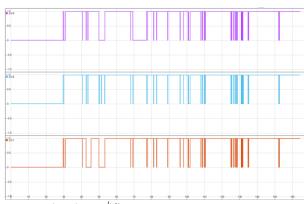
รูปแสดงโค้ดของ Encoder_x4

ผลการทดลอง

- 1. ผลการทดลองที่เก็บค่าจาก Encoder พบว่าช่วงของค่าที่ Encoder สามารถอ่านได้อยู่ระหว่าง 0 ถึง 65520 ซึ่งแสดงถึงลักษณะของการนับแบบวงกลม (circular counting) ดังนี้
  - a. ค่าเริ่มต้นจะเริ่มที่ 0 และสามารถหมุน Encoder ได้ทั้งตามเข็มนาฬิกา (เพิ่มค่า) และทวนเข็ม นาฬิกา (ลดค่า) ขึ้นอยู่กับทิศทางที่ Encoder หมุน
  - b. เมื่อค่าเพิ่มขึ้นไปจนถึงขอบเขตสูงสุดที่ 65520 หากมีการเพิ่มค่าเกินกว่านี้ ค่า Encoder จะ "วน กลับ" ไปเป็น 0 ใหม่ (wrap-around) ซึ่งเป็นการกลับสู่ค่าต่ำสุดอีกครั้ง
  - c. ในทางตรงกันข้าม หากค่าเริ่มลดลงจนต่ำกว่า 0 ค่า Encoder จะ "กระโดด" ไปยัง 65520 ซึ่งเป็น ค่ามากสุดในช่วง

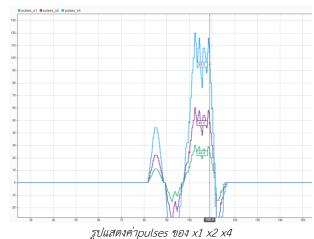

- 2. ดูการเปรียบเทียบของสัญญาณของ QEI แบบ $\times 4 \times 2 \times 1$ ตามลำดับในโหมดการนับแบบ $\times 4$, $\times 2$ และ $\times 1$ โดย
  - กราฟสัญญาณ Dir4 (สีม่วง): แสดงโหมดการนับแบบ x4 ซึ่งเป็นโหมดที่ละเอียดที่สุด เนื่องจากทุก
     การเปลี่ยนแปลงของสัญญาณจะถูกนับ ทำให้มีจำนวนการเปลี่ยนแปลงที่ถี่กว่าโหมดอื่น
  - b. กราฟสัญญาณ Dir2 (สีฟ้า): แสดงโหมดการนับแบบ x2 โดยในโหมดนี้จะนับการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นครึ่งหนึ่งของโหมด x4 ทำให้กราฟมีจำนวนการเปลี่ยนแปลงน้อยลง
  - c. กราฟสัญญาณ Dir1 (สีส้ม): แสดงโหมดการนับแบบ x1 ซึ่งเป็นโหมดที่ละเอียดน้อยที่สุด เนื่องจาก จะนับเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทิศทางที่เกิดขึ้นครั้งเดียวในแต่ละรอบ ทำให้กราฟมีการเปลี่ยนแปลง น้อยที่สุด

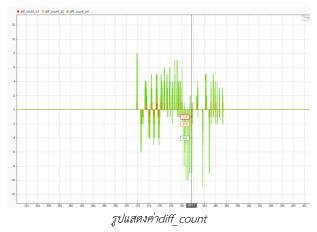

รูปเปรียบเทียบค่าที่ได้จาก Encoder แบบ x4 x2 x1 ตามลำดับ

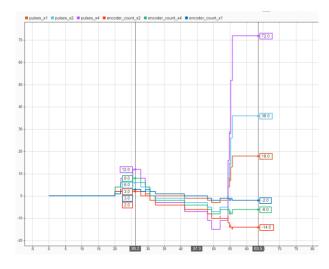
3. การกราฟจะเห็นได้ว่าค่าของ x4 นั้นมีการเปลี่ยนค่าก่อน x2 และ x1 ในบ้าง เป็นเพราะค่า x4 ความละเอียด มากที่สุดจึงทำให้เห็นค่าที่เปลี่ยนแปลงได้ดีกว่า

4. การทำงานของ diff_count ในแต่ละโหมดค่าของ diff_count ในโหมด x1, x2 และ x4 มีความสัมพันธ์กัน โดยโหมดที่มีความละเอียดมากกว่า (เช่น x4) จะให้ค่า diff_count ที่สูงกว่าในสถานการณ์ที่มีความเร็วการ หมุนเท่ากัน นอกจากนี้ หากเพิ่มความเร็วการหมุน ค่า diff_count จะยิ่งเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยโหมด x4 จะ แสดงค่า diff_count สูงสุด รองลงมาคือ x2 และ x1 ตามลำดับ

5. จากจากการทดลองเปรียบเทียบระหว่างวิธีการนับแบบ Polling Method และ QEI พบว่าเมื่อหมุนด้วย ความเร็วต่ำ วิธี Polling Method สามารถนับค่าได้ใกล้เคียงกับ QEI แม้ว่าจะมีความคลาดเคลื่อนบ้างใน บางครั้ง แต่ค่าโดยรวมยังคงใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการหมุนด้วยความเร็วสูง จะเห็นความแตกต่าง อย่างชัดเจน โดย QEI ยังคงสามารถนับค่าได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่ Polling Method มีความคลาดเคลื่อนสูง และเกิดความผิดพลาดในการนับ

รูปแสดงค่า Polling Method เปรียบเทียบกับ QEI

สรุปผล

การทดลองนี้ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการอ่านค่าจาก Incremental Encoder โดย ใช้วิธีการอ่านแบบ QEI (Quadrature Encoder Interface) กับวิธี Polling Method ในด้านความละเอียดและ ความแม่นยำของสัญญาณ โดยผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า

- 1. QEI มีความแม่นยำสูงกว่า Polling Method โดยเฉพาะเมื่อมีการหมุน Encoder ด้วยความเร็วสูง ซึ่ง QEI สามารถนับค่าได้อย่างถูกต้อง ขณะที่ Polling Method มีความคลาดเคลื่อนมากขึ้น
- 2. การทดลองยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในความละเอียดของการนับในโหมดต่าง ๆ (x1, x2, x4) โดย โหมด x4 มีความละเอียดสูงสุด ทำให้สามารถตรวจจับการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณได้ดีมากที่สุด
- 3. การทดลองยังสามารถระบุทิศทางการหมุนของ Encoder ได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

ผลการทดลองชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกใช้วิธีการอ่านค่าจาก Encoder ที่เหมาะสมกับลักษณะการ ทำงานของระบบ โดย QEI แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการให้ข้อมูลที่แม่นยำและละเอียดมากขึ้น ซึ่งเหมาะสำหรับ งานที่ต้องการความแม่นยำสูง เช่น ระบบควบคุมตำแหน่งหรือความเร็วในขณะที่ Polling Method แสดงให้เห็นถึง ข้อจำกัดเมื่อมีการหมุนด้วยความเร็วสูง เนื่องจากวิธีนี้อาจไม่สามารถตรวจจับการเปลี่ยนแปลงได้ทันท่วงที ส่งผลให้เกิด ความคลาดเคลื่อนและการนับที่ผิดพลาด ในการออกแบบระบบที่ต้องการความแม่นยำและการตอบสนองที่รวดเร็ว จึง ควรพิจารณาการใช้ QEI เป็นทางเลือกที่ดีกว่านอกจากนี้ การเปรียบเทียบระหว่างโหมดการนับ (x1, x2, x4) ยังแสดง ให้เห็นว่าโหมด x4 มีความสามารถในการตรวจจับการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่า จึงควรพิจารณาการใช้โหมดนี้ในงานที่ ต้องการความละเอียดสูงสุด แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในเรื่องของความเร็วในการประมวลผลข้อมูล เนื่องจากต้องมีการนับ การเปลี่ยนแปลงทุกขอบสัญญาณจากผลการทดลองทั้งหมด การเลือกวิธีการอ่านค่าจึงควรพิจารณาตามลักษณะของ งานและความต้องการด้านความละเอียดและความแม่นยำ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุดในระบบที่ ต้องการใช้งาน.

ข้อเสนอแนะ

- Polling Method อาจมีประสิทธิภาพที่ดีกว่านี้ขึ้นอยู่กับการเขียนโค้ด

เอกสารอ้างอิง(แนบ link)

- https://www.usdigital.com/support/resources/reference/technical-docs/white-papers/resolution-accuracy-and-precision-of-encoders/

- https://dewesoft.com/blog/measure-digital-encoder-and-counter-sensors
- https://www.motioncontroltips.com/faq-what-do-x1-x2-and-x4-position-encoding-mean-for-incremental-encoders/
- https://www.sciencedirect.com/topics/engineering/incremental-encoder
- https://www.alldatasheet.com/datasheet-pdf/view/432661/CUI/AMT103-V.html

3. Magnetic Sensor

จุดประสงค์

- 1. ศึกษาหลักการทำงานของ Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor
- 2. ศึกษาการตอบสนองของแรงดันไฟฟ้าขาออก Magnetic Flux Density เปลี่ยนแปลง
- 3. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง Magnetic Field Shielding และ Magnetic Flux Density
- 4. สามารถประยุกต์ใช้ MATLAB และ ร่วมกับบอร์ด Nucleo STM32G474RE โดยใช้สัญญาณจาก Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor

สมมติฐาน

แรงดันไฟฟ้าขาออกจะแปรผกผันกับระยะของ Hall sensor กับแม่เหล็ก และจะแปรผันตรงกับความหนาแน่นของ แม่เหล็ก

ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม
- ตำแหน่งการปรับระยะของ	- แรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้	- แรงดันไฟฟ้าขาเข้า
Ratiometric Linear Hall Effect		
Magnetic Sensor		

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. Hall Effect

- เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อกระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวนำที่อยู่ในสนามแม่เหล็ก ซึ่งจะสร้างแรงเคลื่อนไฟฟ้าให้ เกิดขึ้นในแนวตั้งฉากกับทั้งทิศทางของกระแสไฟฟ้าและสนามแม่เหล็ก

2. North and South pole magnetic

- เป็นตำแหน่งที่มีความเข้มของสนามแม่เหล็กสูงสุด โดยทั้งสองขั้วนี้จะมีคุณสมบัติตรงข้ามกันและดึงดูดขั้วตรง ข้าม ในขณะที่ขั้วเดียวกันจะผลักกัน

3. Voltage (แรงดันไฟฟ้า)

- ความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างสองจุดในวงจรไฟฟ้า วัดเป็นโวลต์ (Volt) แรงดันนี้เป็นตัวขับเคลื่อนการไหลของ กระแสไฟฟ้าผ่านตัวนำไฟฟ้า

4. Threshold

- ระดับแรงดันที่ตั้งไว้สำหรับการเปลี่ยนสถานะในวงจรที่มีการควบคุมด้วยแรงดัน

5. Analog

- คือสัญญาณที่มีลักษณะเป็นค่าต่อเนื่อง สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างลื่นไหลไม่มีการแบ่งเป็นช่วง กราฟไม่มี การกระโดดระหว่างค่าเป็นกราฟที่ต่อเนื่อง

6. Sensitivity Linearity

- กราฟแสดงความสัมพันธ์ของ Output Voltage กับ Magnetic Flux Density เป็นรูปแบบเส้นตรงในช่วง เฉพาะของ Linear range of output voltage เพื่ออธิบายความแม่นยำของเซ็นเซอร์

7. Linear Graph

- ค่า y เพิ่มขึ้นสม่ำเสมอเป็นเส้นตรง ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่คงที่

8. Ratio metric

- คุณสมบัติของเซนเซอร์หรืออุปกรณ์ที่แรงดันขาแปรผันตามแรงดันไฟฟ้าอ้างอิงที่ใช้กับระบบ

9. Supply Voltage

- แรงดันไฟฟ้าที่จ่ายให้กับอุปกรณ์หรือวงจรเพื่อให้ทำงานได้

10. Magnetic flux density

- ความหนาแน่นฟลักซ์แม่เหล็กคือการวัดความแรงของสนามแม่เหล็กที่กระจายอยู่ในพื้นที่หนึ่ง ๆ โดยแสดงเป็น ปริมาณฟลักซ์แม่เหล็กต่อหน่วยพื้นที่

11. Magnetic flux direction

- ทิศทางการไหลของสนามแม่เหล็กจากขั้วเหนือ (North) ไปยังขั้วใต้ (South) ของแม่เหล็ก

นิยามเชิงปฏิบัติการ

- 1. Ratiometric Linear Hall Effect Sensor
  - คือเซ็นเซอร์วัดสนามแม่เหล็กที่ให้สัญญาณขาออกเชิงเส้นตามสนามแม่เหล็กที่ตรวจจับได้ โดยแรงดันขาออก จะเป็นสัดส่วนกับแรงดันอ้างอิง

2. Shield

- วัสดุป้องกันเพื่อป้องกันอุปกรณ์หรือวงจรจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ารบกวน (EMI) หรือสนามแม่เหล็กที่อาจ กระทบต่อสัญญาณหรือการทำงาน

3. STM32 Nucleo Board

- บอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย STMicroelectronics ใช้สำหรับการทดสอบและพัฒนาแอปพลิเค ชันที่เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในที่นี้ใช้รุ่น STM32G474RE เพื่อควบคุมและเก็บ ข้อมูลการทดลอง

4. MATLAB

- โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณเชิงตัวเลข และการแสดงผลกราฟฟิก ได้รับความนิยมอย่าง แพร่หลายในวงการวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์

5. Simulink

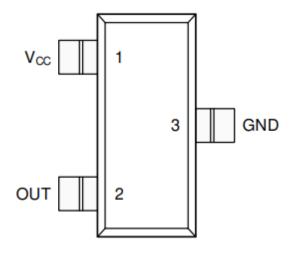
- เครื่องมือเสริมในโปรแกรม MATLAB ใช้สำหรับการสร้างและจำลองโมเดลทางคณิตศาสตร์และระบบควบคุม ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์และจำลองพฤติกรรมของระบบในรูปแบบของภาพกราฟิก

6. MagneticXplorer

- คือฐานที่บรรจุบอร์ดควบคุม,Breadboard,DRV5055A2,3D-print ใช้ในการปรับระยะแม่เหล็กกับ Sensor

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

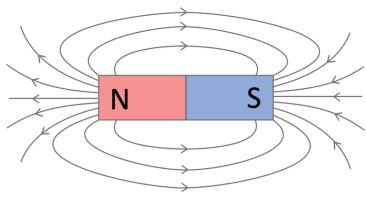
DRV5055 เป็นเซนเซอร์วัดสนามแม่เหล็กแบบฮอลล์เอฟเฟกต์ (Hall Effect Sensor) ที่ใช้สำหรับตรวจจับ Flux Magnetic Density หรือ ความหนาแน่นฟลักซ์แม่เหล็ก ในทิศทางที่กำหนด โดยเซนเซอร์จะให้สัญญาณแรงดันเอาต์พุต เป็นค่าอะนาล็อกที่สัมพันธ์กับขนาดของฟลักซ์แม่เหล็กที่ตรวจจับได้

รูปแสดงลักษณะขาของ DRV5055

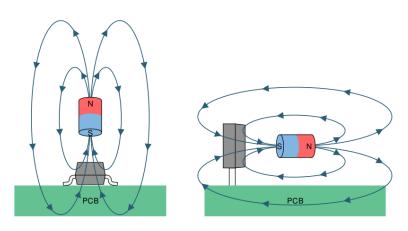
Magnetic Flux Density หรือ ความหนาแน่นฟลักซ์แม่เหล็ก คือปริมาณที่บ่งบอกถึงความแรงของสนามแม่เหล็ก ในบริเวณที่เซนเซอร์ตรวจจับได้ โดยหน่วยของความหนาแน่นฟลักซ์แม่เหล็กคือเทสลา (Tesla; T) หรือมิลลิเทสลา (mT) ซึ่งสัญญาณแรงดันจาก DRV5055 จะแสดงตามขนาดของฟลักซ์แม่เหล็กที่เกิดขึ้นในบริเวณที่เซนเซอร์ติดตั้ง เมื่อฟลักซ์ แม่เหล็กที่เข้ามามีความหนาแน่นสูง ค่าความแรงดันเอาต์พุตจะสูงขึ้นเช่นกัน และหากความหนาแน่นต่ำ แรงดันเอาต์พุตจะ ลดลงตามไปด้วย

DRV5055 สามารถตรวจจับ Magnetic Flux Direction ทิศทางของสนามแม่เหล็ก ในทิศทางเดียว ซึ่งหมายความ ว่าเซนเซอร์นี้มีการตอบสนองในทิศทางที่ตั้งฉากกับแผงเซนเซอร์ โดยทิศทางนี้เป็นไปตามตำแหน่งของสนามแม่เหล็ก เมื่อ ทิศทางของฟลักซ์แม่เหล็กเปลี่ยนไป ความหนาแน่นฟลักซ์ที่ตรวจจับได้จะเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ส่งผลให้แรงดันเอาต์พุต เปลี่ยนตาม

รูปแสดงลักษณะสนามแม่เหล็ก

Hall Effect คือปรากฏการณ์ทางไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเมื่อมีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านแผ่นตัวนำหรือเซมิคอนดักเตอร์ใน ทิศทางหนึ่ง และมีสนามแม่เหล็กมากระทำในทิศทางที่ตั้งฉากกับการไหลของกระแส กระแสไฟฟ้าที่ไหลผ่านตัวนำจะถูก เบี่ยงเบนทิศทาง ทำให้อิเล็กตรอนสะสมตัวอยู่ด้านหนึ่งของแผ่นตัวนำ ซึ่งจะเกิดเป็นแรงดันที่เรียกว่า แรงดันฮอลล์ (Hall Voltage) ในทิศทางที่ตั้งฉากทั้งกับกระแสและสนามแม่เหล็ก แรงดันฮอลล์นี้สามารถวัดค่าได้และนำมาใช้เพื่อบ่งบอกขนาด ของสนามแม่เหล็กที่มากระทำ

รูปแสดงตัวอย่างการทำงานของเซนเซอร์

Magnetic Response การตอบสนองของเซนเซอร์หรืออุปกรณ์ต่อสนามแม่เหล็กที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมักเกี่ยวข้อง กับการวัดความเข้มและทิศทางของสนามแม่เหล็ก มีหน่วยเป็น mV/G (มิลลิโวลต์ต่อเกาส์) หมายความว่าแรงดันขาออกจะ เปลี่ยนแปลงไปตามความเข้มของสนามแม่เหล็ก มีสมการดังนี้

$$V_{Out} = V_Q + B \times Sensitivity(25^{\circ}C) \times (1 + STC \times (T_A - 25^{\circ}C))$$

 V_{Out} : แรงดันขาออกจากเซนเซอร์ที่ต้องการวัด

 V_Q : แรงดันที่เซนเซอร์อ่านได้เมื่อไม่มีสนามแม่เหล็ก (Quiescent Voltage)

 $m{B}$: Magnetic Flux Density (ความหนาแน่นของฟลักซ์แม่เหล็ก) ในหน่วยที่เซนเซอร์อ่านได้

Sensitivity(25°C) : ค่าความไวของเซนเซอร์ที่อุณหภูมิ 25°C (ปกติจะให้มาในเอกสารข้อมูลของเซนเซอร์ เช่น mV/G หรือ mV/T)

STC: ค่าสัมประสิทธิ์การเปลี่ยนแปลงความไวต่ออุณหภูมิ (Sensitivity Temperature Coefficient) ซึ่งแสดงเป็น เปอร์เซ็นต์ต่อองศาเซลเซียส

 T_A : อุณหภูมิแวดล้อมที่ทำการวัด (Ambient Temperature) ในหน่วยองศาเซลเซียส

การทดลอง

รูปแสดงลักษณะบอร์ด MagneticXplorer

การทดลองนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการตอบสนองของ DRV5055 Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor และเปรียบเทียบค่าที่ได้ระหว่างการใส่ Shield กับไม่ใส่ Shield

วัสดุอุปกรณ์

ลำดับ	ชื่อ	จำนวน	หน่วย
1	บอร์ด Nucleo STM32G474RE	1	อัน
2	บอร์ด MagneticXplorer	1	อัน
3	แผ่นแม่เหล็กถาวร	1	แผ่น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ทำการเชื่อมต่อ DRV5055 Ratiometric Linear Hall Effect Magnetic Sensor เข้ากับบอร์ด Nucleo STM32G474RE เพื่อรับค่าแรงดันไฟฟ้า Analog ที่ได้จาก Magnetic Sensor

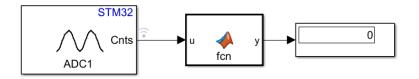
รูปแสดงลักษณะบอร์ด Nucleo STM32G474RE

2. ใช้ฟังก์ชัน MATLAB เพื่ออ่านค่าแรงดันไฟฟ้า Analog จากเซนเซอร์ผ่านพิน ADC ของบอร์ด Nucleo STM32G474RE ทำการแปลงค่า ADC ที่ได้เป็นค่าแรงดันไฟฟ้าในช่วง 0 - 3.3V โดยตรงตามค่าที่วัดได้ เพื่อให้ สามารถประมวลผลและนำไปวิเคราะห์ได้

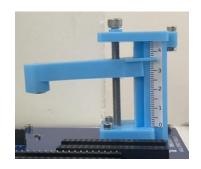
```
function y = fcn(u)
in_min= 0;
out_min=0;
out_max=3.3;
in_max=4095;
y= double(u - in_min) * (out_max - out_min) / (in_max - in_min) + out_min;
```

รูปแสดงลักษณะโปรแกรมใน Simulink

3. ทำการเก็บค่าแรงดันที่เซนเซอร์ส่งออกทุกๆ 5 มิลลิเมตรของระยะห่างระหว่างเซนเซอร์และแหล่งแม่เหล็กเพื่อให้ สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะห่างกับแรงดันที่เซนเซอร์ส่งออกมาได้อย่างละเอียด และบันทึกค่าที่ได้ ทั้งในกรณีที่ใส่ Shield และไม่ใส่ Shield เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ได้

รูปแสดงลักษณะ Simulink

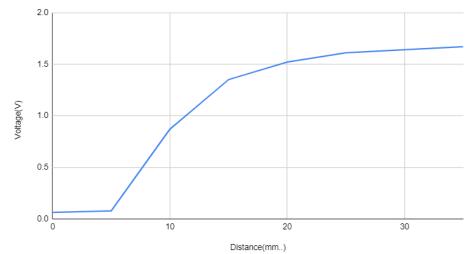
รูปแสดงวัดระยะของ DRV5055

- 4. นำค่าแรงดันที่ได้จากเซนเซอร์ในแต่ละระยะห่างไปพล็อตเป็นกราฟเส้นใน Excel เพื่อดูแนวโน้มของการตอบสนอง แรงดันไฟฟ้าต่อระยะห่างจากแหล่งแม่เหล็ก
- 5. ใช้สมการหรือตารางการแปลงที่กำหนดไว้ในข้อมูลทางเทคนิคของ DRV5055 เพื่อแปลงแรงดันไฟฟ้าที่ได้เป็นค่า เทียบกับความเข้มของสนามแม่เหล็ก
- 6. นำค่าที่แปลงได้จากแรงดันเป็นความเข้มสนามแม่เหล็กมาพล็อตเป็นกราฟเพื่อตรวจสอบการตอบสนองความ แม่นยำของเซนเซอร์
- 7. ตรวจสอบและวิเคราห์ผลที่ได้จากการทดลอง

ผลการทดลอง

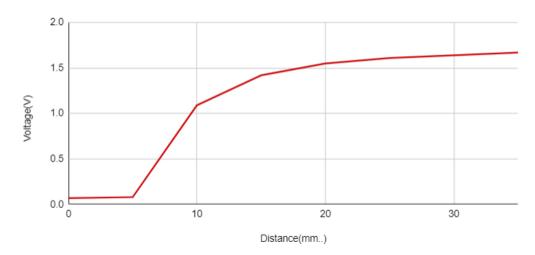
เมื่อทดลองตรวจสอบค่าแรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้หลังจากการปรับระยะของ Ratiometric Linear Hall Effect Sensor โดยมีแนวนอน(แกน X) เป็นระยะทางหน่วยเป็นมิลลิเมตร และแนวตั้ง(แกน Y) เป็นแรงดันหน่วยเป็นโวลต์ เส้นสี แดงแสดงถึงการใช้แผ่นแม่เหล็กถาวร(With Shield) และเส้นสีฟ้าแสดงถึงการไม่ได้ใช้แผ่นแม่เหล็กถาวร(Without Shield) ได้ผลงดังนี้

1.North Pole without Shield

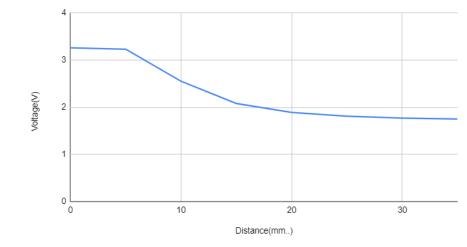
ระยะmm	0	5	10	15	20	25	30	35
แรงดันไฟฟ้า	0.063	0.077	0.85	1.35	1.52	1.61	1.64	1.67

2.North Pole with Shield

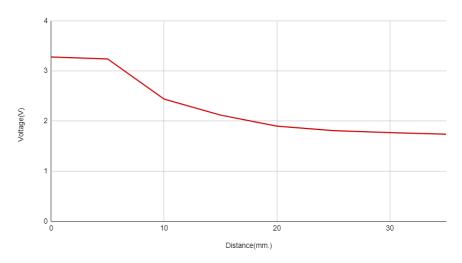
ระยะ mm	0	5	10	15	20	25	30	35
แรงดันไฟฟ้า	0.07	0.08	1.09	1.42	1.55	1.61	1.64	1.67

3. South Pole without Shield

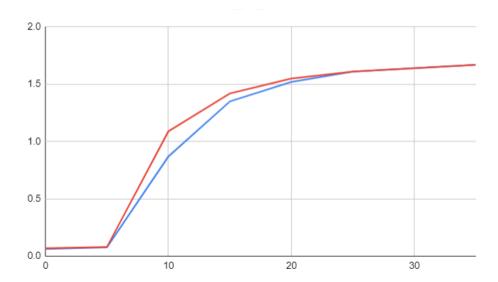
ระยะ mm	0	5	10	15	20	25	30	35
แรงดันไฟฟ้า	3.26	3.23	2.55	2.08	1.89	1.81	1.77	1.75

8. South Pole with Shield

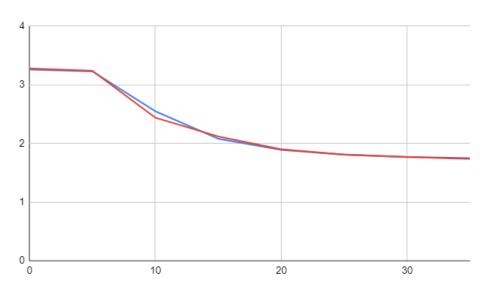

ระยะ mm	0	5	10	15	20	25	30	35
แรงดันไฟฟ้า	3.28	3.24	2.44	2.12	1.9	1.81	1.77	1,74

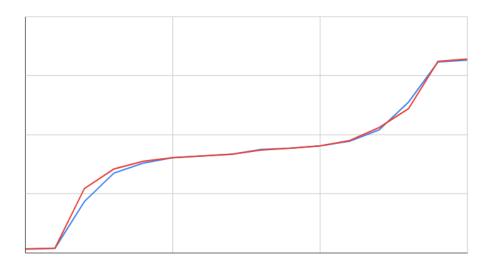
5. North pole without Shield & North pole with Shield

6. South pole without Shield & South pole with Shield

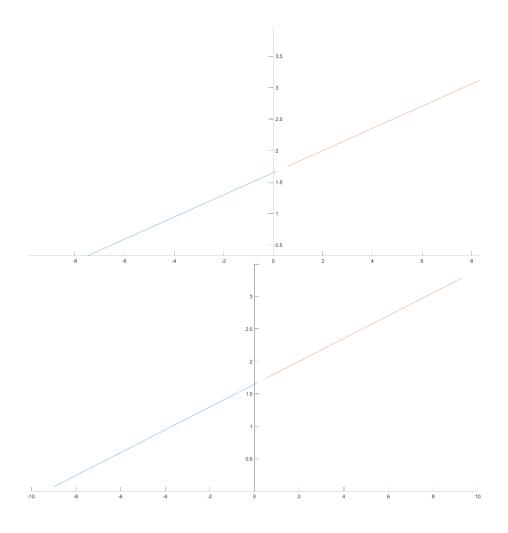
7. เมื่อนำค่าที่ได้ทั้งหมดมาพล็อตเป็นกราฟเดียวจะได้ผลดังนี้

8.นำค่า Voltage ขาออกที่ได้ใส่ในสมการเพื่อหาค่า Flux magnetic density

$$V_{Out}=V_Q+B imes Sensitivity(25°C) imes (1+STC imes (T_A-25°C))$$
 แทน $T_A=25$, $Sensitivity(25°C)=176$, $V_Q=1650$ จะได้เป็น
$$B=rac{V_{Out}-1650}{176}$$

9.นำค่าที่ได้ไปทำเป็นกราฟ Sensitivity Linear โดยมีแกน x เป็น ค่า Flux magnetic density และแกน y เป็น ค่า Voltage ขาออก

สรุปผล

การทดลองนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถของเซนเซอร์ DRV5055 ในการตรวจจับความหนาแน่นของฟลักซ์ แม่เหล็ก (Magnetic Flux Density) และความสัมพันธ์ของขั้วแม่เหล็กกับแรงดันไฟฟ้าขาออก (Output Voltage) ที่ สามารถแปรผันได้ตามระยะห่างระหว่างเซนเซอร์และแม่เหล็ก

ทดลองแสดงให้เห็นว่า:

- เมื่อใช้แม่เหล็กขั้วเหนือ ค่า Magnetic Flux Density จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อระยะห่างเพิ่มขึ้น แรงดันขาออกที่ วัดได้จะต่ำกว่าเกณฑ์ (Threshold)
- เมื่อใช้แม่เหล็กขั้วใต้ ค่า Magnetic Flux Density จะลดลงเมื่อระยะห่างเพิ่มขึ้น แรงดันขาออกที่วัดได้จะสูงกว่า กว่าเกณฑ์ (Threshold)

- การใส่แผ่นแม่เหล็กถาวรส่งผลเพียงเล็กน้อยต่อ Magnetic Flux Density แต่สามารถช่วยกระจายฟลักซ์ได้ดีขึ้น
   ซึ่งทำให้สัญญาณมีความเสถียร
- นอกจากนี้ การคำนวณ Sensitivity Linear โดยใช้ค่าความไวของเซนเซอร์ที่อุณหภูมิ 25℃ และปรับตามความ แปรผันอุณหภูมิ ช่วยให้ค่าที่วัดได้มีความแม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งสนับสนุนผลการทดลองที่ได้และช่วยให้การออกแบบ ระบบมีความถูกต้องมากขึ้น

อภิปรายผล

การตอบสนองของแรงดันขาออกที่แตกต่างกันตามขั้วแม่เหล็กที่ใช้ แสดงให้เห็นถึงความไวต่อขั้วของเซนเซอร์ DRV5055 ในการตรวจจับทิศทางและความหนาแน่นของฟลักซ์แม่เหล็ก โดยพบว่าขั้วเหนือและขั้วใต้ทำให้เกิดการแปรผัน ที่ต่างกัน ข้อมูลนี้มีประโยชน์สำหรับการกำหนดตำแหน่งและการติดตั้งเซนเซอร์ให้เหมาะสมกับการใช้งาน

แม้ว่าการใส่แผ่นแม่เหล็กถาวรจะมีผลเพียงเล็กน้อยต่อ Magnetic Flux Density ที่วัดได้ แต่กลับส่งผลดีในแง่ของ การทำให้สัญญาณแรงดันขาออกมีเสถียรมากขึ้น ซึ่งสำคัญสำหรับการวัดที่ต้องการความแม่นยำในการประเมินค่าอย่าง ต่อเบื่อง

การปรับค่า Sensitivity Linear ด้วยสมการข้างต้นที่คำนึงถึงอุณหภูมิ ทำให้ค่าที่วัดได้มีความแม่นยำสูงขึ้น การ วิเคราะห์ Sensitivity Linear ช่วยให้สามารถแปลงสัญญาณ Magnetic Flux Density เป็นแรงดันขาออกได้อย่างแม่นยำ ทำให้การวัดค่า Magnetic Flux Density ตอบสนองต่อการใช้งานในสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

-เก็บข้อมูลของแรงดันต่อระยะทางให้ละเอียดขึ้นจะได้ค่ากราฟแม่นยำมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- https://www.ti.com/lit/ds/symlink/drv5055.pdf?ts=1730121215073&ref_url=https%253A%252F% 252Fwww.google.com%252F
- https://th.ahest.org/info/hall-sensor-purpose-83350346.html
- https://www-ablic-com.translate.goog/en/semicon/products/sensor/magnetism-sensoric/intro3/? x tr sl=en& x tr tl=th& x tr hl=th& x tr pto=tc

Single Point Load Cell with INA125 Instrumentation Amplifier

จุดประสงค์

- 1. ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการทำงานของ Load Cell แบบ Strain Gauge
- 2. ศึกษาและประยุกต์ใช้หลักการ Signal Conditioning
- 3. เรียนรู้เกี่ยวกับ Wheatstone Bridge
- 4. สามารถประยุกต์ใช้ MATLAB และ ร่วมกับบอร์ด Nucleo STM32G474RE โดยใช้สัญญาณจาก Single point load cell ที่ผ่าน INA125 Instrumentation Amplifier

สมมติฐาน

แรงดันไฟฟ้าขาออกจะแปรผันตรงกับน้ำหนักที่ใส่เพิ่ม และการใช้ INA125 Instrumentation Amplifier จะช่วย ขยายสัญญาณ Output ของ Load Cell ให้อยู่ในระดับที่สามารถอ่านค่าได้อย่างชัดเจน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ตัวแปรควบคุม
-น้ำหนักที่ใส่ลงไปบน Load Cell	- แรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้	- แรงดันไฟฟ้าขาเข้า
-การตั้งค่าความต้านทาน Rg ของ	-ค่า Gain ที่คำนวณจาก Vout	
INA125	-	

นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1. Voltage (แรงดันไฟฟ้า)
  - ความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างสองจุดในวงจรไฟฟ้า วัดเป็นโวลต์ (Volt) แรงดันนี้เป็นตัวขับเคลื่อนการไหลของ กระแสไฟฟ้าผ่านตัวนำไฟฟ้า
- 2. Strain Gauge
  - เซนเซอร์ที่ใช้ตรวจจับการเปลี่ยนแปลงในรูปทรงของวัตถุ โดยจะวัดจากการเปลี่ยนแปลงความต้านทาน
- 3. Wheatstone Bridge
  - เป็นวงจรไฟฟ้าที่ใช้หลักการของการสมดุลของแรงดันไฟฟ้า เพื่อช่วยในการวัดความต้านทานที่ไม่ทราบค่าได้ อย่างแม่นยำ

4. Instrumentation Amplifier

- แอมพลิฟายเออร์ที่ออกแบบมาเพื่อขยายสัญญาณที่อ่อนหรือมีความแตกต่างน้อยมากในสภาพแวดล้อมที่มี สัญญาณรบกวนสูง

6. Gain

- อัตราการขยายสัญญาณในวงจรอิเล็กทรอนิกส์ บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสัญญาณอินพุตและ เอาต์พุต

นิยามเชิงปฏิบัติการ

1. Load Cell

- อุปกรณ์ที่ใช้ในการแปลงแรง (force) หรือมวล (mass) ให้กลายเป็นสัญญาณไฟฟ้า

2. Multimeter

- เครื่องมือวัดที่สามารถวัดค่าทางไฟฟ้าหลัก ๆ ได้ เช่น แรงดันไฟฟ้า (Voltage), กระแสไฟฟ้า (Current), และ ความต้านทาน (Resistance)

3. STM32 Nucleo Board

- บอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย STMicroelectronics ใช้สำหรับการทดสอบและพัฒนาแอปพลิเค ชันที่เกี่ยวกับการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในที่นี้ใช้รุ่น STM32G474RE เพื่อควบคุมและเก็บ ข้อมูลการทดลอง

4. MATLAB

- โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณเชิงตัวเลข และการแสดงผลกราฟฟิก ได้รับความนิยมอย่าง แพร่หลายในวงการวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์

5. Simulink

- เครื่องมือเสริมในโปรแกรม MATLAB ใช้สำหรับการสร้างและจำลองโมเดลทางคณิตศาสตร์และระบบควบคุม ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์และจำลองพฤติกรรมของระบบในรูปแบบของภาพกราฟิก

6. Trimpot

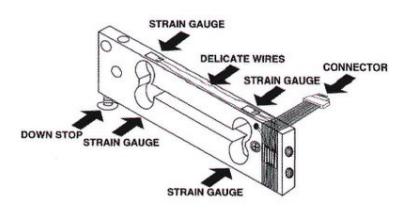
- โพรเทนซิโอมิเตอร์ขนาดเล็กที่สามารถปรับความต้านทานได้ มีขนาดกะทัดรัดและถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการ ปรับแต่งค่าความต้านทานของวงจรอย่างละเอียด

7. LoadCellXplorer

- คือฐานที่บรรจุบอร์ดควบคุม,Breadboard, DRV5055A2, 3D-print ใช้สำหรับการประกอบกับ Load cell

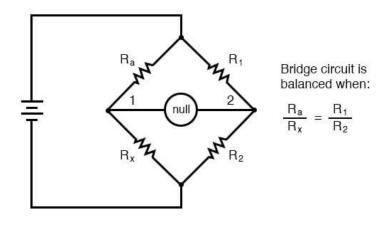
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Load Cell แบบ Strain Gauge เป็นอุปกรณ์วัดแรงที่ทำงานโดยการใช้ Strain Gauge ซึ่งเป็นเซนเซอร์ตรวจจับการ เปลี่ยนแปลงรูปร่างของวัตถุที่เกิดจากการกระทำของแรง แรงที่มากระทำจะทำให้โครงสร้างโลหะภายในโหลดเซลล์เกิดการ ยืดหรือหด Strain Gauge ที่ติดอยู่บนโครงสร้างโลหะนี้จะตรวจจับการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างและแปลงเป็นการ เปลี่ยนแปลงของความต้านทานไฟฟ้า ซึ่งจะถูกแปลงสัญญาณอีกครั้งเป็นแรงหรือน้ำหนัก

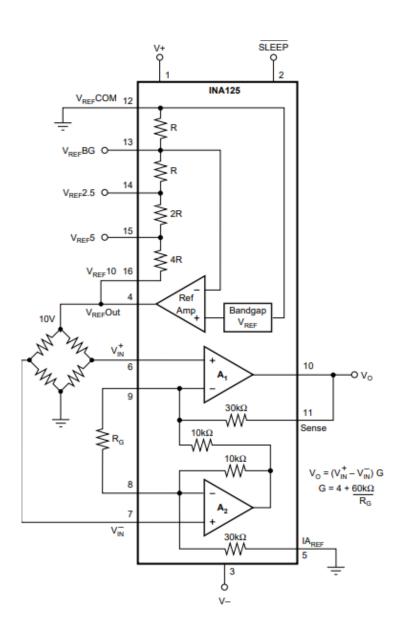
รูปแสดงลักษณะ Load cell

วงจร Wheatstone Bridge เป็นวงจรไฟฟ้าที่ใช้หลักการของการสมดุลของแรงดันไฟฟ้า เพื่อช่วยในการวัดความ ต้านทานที่ไม่ทราบค่าได้อย่างแม่นยำ ประกอบด้วยตัวต้านทาน 4 ตัวที่เรียงต่อกันในลักษณะรูปสี่เหลี่ยม ในกรณีที่ตัว ต้านทานทั้งสี่ตัวมีค่าเท่ากัน วงจรจะสมดุล กระแสไฟฟ้าจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างจุดกลางของวงจร แต่เมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงค่าความต้านทานในแขนใดแขนหนึ่งของวงจร ความต้านทานจะเปลี่ยนไปตามแรงที่มากระทำ ความไม่สมดุลนี้ จะสร้างแรงดันไฟฟ้าต่างศักย์ขึ้นระหว่างจุดวัดกลางของวงจรซางสามารถวัดได้ และนำไปใช้ในการคำนวณหาค่าความ ต้านทานที่เปลี่ยนแปลงหรือหาค่าแรงที่มากระทำ

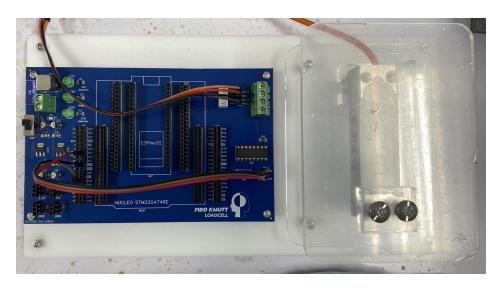
รูปแสดงลักษณะ Wheatstone Bridge

INA125 Instrumentation Amplifier เป็นชิปแอมพลิฟายเออร์ที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับการขยายสัญญาณจาก เซนเซอร์แบบบริดจ์ เช่น โหลดเซลล์ (Load Cells) และ strain gauge โดยจะขยายสัญญาณแรงดันที่ได้จากวงจร
Wheatstone Bridge ซึ่งสัญญาณจากเซนเซอร์เหล่านี้มักมีขนาดเล็กมาก ทำให้ต้องใช้แอมพลิฟายเออร์ที่มีความแม่นยำสูง ในการขยายสัญญาณ

รูปแสดงลักษณธ INA125

การทดลอง

รูปแสดงลักษณะบอร์ด LoadCellXplorer

การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตอบสนองของ Single Point Load Cell YZC-131A เมื่อตรวจจับ น้ำหนักที่เพิ่มขึ้น โดยใช้ INA125 Instrumentation Amplifier ในการขยายสัญญาณที่ได้รับจากเซนเซอร์ เพื่อให้ได้ค่า แรงดันที่สามารถนำไปวิเคราะห์และใช้งานได้

วัสดุอุปกรณ์

ลำดับ	ชื่อ	จำนวน	หน่วย
1	บอร์ด Nucleo STM32G474RE	1	อัน
2	บอร์ด LoadCellXplorer	1	อัน
3	เครื่องชั่งน้ำหนัก	1	อัน
4	ถุงทราย 500 กรัม	20	ពុ។
5	Multimeter	1	ตัว

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เชื่อมต่อเซนเซอร์ Load Cell YZC-131A เข้ากับ INA125 Instrumentation Amplifier เพื่อเพิ่มความไวของสัญญาณ แรงดันที่ส่งออกจากเซนเซอร์และ ต่อสัญญาณเอาต์พุตจาก INA125 เข้ากับพิน Analog ของบอร์ด Nucleo STM32G474RE เพื่อให้สามารถอ่านค่าแรงดันไฟฟ้าได้ในภายหลัง

รูปแสดงลักษณะบอร์ด Nucleo STM32G474RE

2. ใช้มัลติมิเตอร์วัดค่าแรงดันไฟฟ้าจากเซนเซอร์เมื่อมีแรงกระทำสูงสุด (10 กิโลกรัม) และเมื่อไม่มีแรงกระทำ และนำค่า แรงดันที่วัดได้มาคำนวณหาค่า Gain โดยใช้สมการใน Datasheet

$$V_{Out} = (V_{In}^+ - V_{In}^-)Gain$$

3. จากค่า Gain ที่คำนวณได้ นำมาหาค่าความต้านทาน RGR_GRG ที่ต้องการใช้กับ INA125 เพื่อให้ได้การขยายสัญญาณ ตามที่ต้องการ โดยใช้สมการ

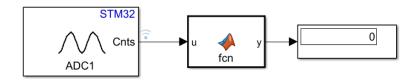
$$Gain = 4 + \frac{60k\Omega}{R_G}$$

- 4. จากค่าความต้านทานที่คำนวณได้ ปรับค่า Trimpot หรือ Resistor ภายนอกให้ตรงตามที่คำนวณเพื่อให้ได้การขยายที่ เหมาะสม
- 5. ใช้ฟังก์ชัน MATLAB เพื่ออ่านค่าแรงดันไฟฟ้า Analog จากเซนเซอร์ผ่านพิน ADC ของบอร์ด Nucleo STM32G474RE ทำการแปลงค่า ADC ที่ได้เป็นค่าแรงดันไฟฟ้าในช่วง 0 3.3V โดยตรงตามค่าที่วัดได้ เพื่อให้สามารถประมวลผลและ นำไปวิเคราะห์ได้

```
function y = fcn(u)
in_min= 0;
out_min=0;
out_max=3.3;
in_max=4095;
y= double(u - in_min) * (out_max - out_min) / (in_max - in_min) + out_min;
```

รูปแสดงลักษณะโปรแกรมใน Simulink

6. วางถุงทรายหนัก 500 กรัมบนเซนเซอร์ทีละถุง และบันทึกค่าแรงดันที่ได้ในแต่ละน้ำหนัก เพื่อให้สามารถเห็นการ ตอบสนองของ Load Cell ต่อการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักได้อย่างละเอียด

รูปแสดงลักษณะ Simulink

- 7. นำค่าแรงดันที่ได้จากการทดลองมาพล็อตเป็นกราฟเส้น โดยแกนนอนแสดงน้ำหนัก และแกนตั้งแสดงค่าแรงดัน เพื่อ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันกับน้ำหนัก และช่วยในการวิเคราะห์ความสม่ำเสมอของการตอบสนองของ Load Cell
- 8. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าแรงดันและน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นจากกราฟ เพื่อพิจารณาความแม่นยำและเสถียรภาพของ Load Cell และ INA125

ผลการทดลอง

1. ใช้ Multimeter วัดค่า V_{out} ที่บริเวณจุดสีแดงได้ค่ามาเป็น 2.47 V ไปคำนวณหา Gain ด้วยสมการนี้

รูปแสดงลักษณะการวัดแรงดัน

2. ใช้ Multimeter วัดค่า $V_{In}^+-V_{In}^-$ เมื่อใส่น้ำหนัก 10 กิโลกรัม โดยการวัดคร่อมที่บริเวณจุดสีแดงและได้ค่า มาเป็น 0.0046

รูปแสดงลักษณะการวัดแรงดัน

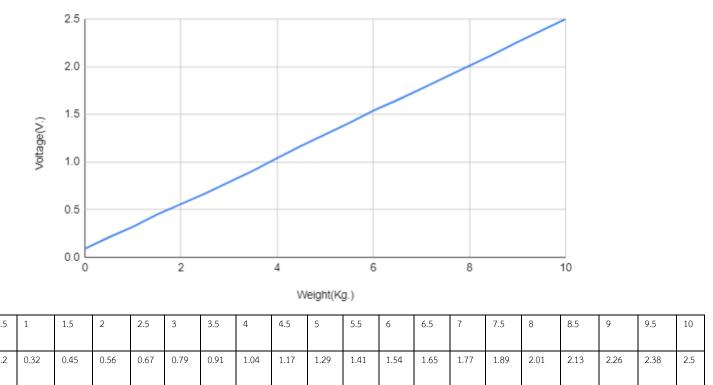
3. นำค่าที่วัดได้ไปคำนวณหา Gain ด้วยสมการนี้

$$V_{Out}=(V_{In}^+-V_{In}^-)Gain$$
 แทนค่า $V_{Out}=2.47~V,V_{In}^+-V_{In}^-=0.0046$ จะได้เป็น $Gain=rac{2.47}{0.0046}$ $Gain=536.95$

4. นำค่า Gain ที่ได้ไปหาคาความตานทาน(R_G) จากสมการ

$$Gain=4+rac{60k\Omega}{R_G}$$
แทนค่า $Gain=536.95$ จะได้เป็น $536.95=4+rac{60k\Omega}{R_G}$ $R_G=rac{60k\Omega}{536.95-4}$ $R_G=112.58$

- 5. ปรับ Trimpot ตามค่าความต้านทาน (R_G) ที่ได้
- 6. เมื่อทดลองตรวจสอบค่าแรงดันไฟฟ้าขาออกที่วัดได้หลังจากการวางถุงทราย 500 กรัมทีละ 1 ถุงโดยมีแนวนอน (แกน X) เป็นน้ำหนักหน่วยเป็นกิโลกรัม และแนวตั้ง(แกน Y) เป็นแรงดันหน่วยเป็นโวลต์ ได้ผลงดังนี้

7. หาค่า Load cell weight ซึ่งหาได้จากการนำ Voltage สูงสุดที่วัดได้มาหารกับน้ำหนักสูงสุดที่รับได้ ไปคูณกับค่า แรงดันขาออก มาเทียบกับ Real Weight (น้ำหนักจริง) แล้วนำไปพล็อตเป็นกราฟโดยมีแนวนอน(แกน X) เป็น Real Weight หน่วยเป็นกิโลกรัม และแนวตั้ง(แกน Y) เป็น Ideal Weightหน่วยเป็นกิโลกรัม ได้ผลงดังนี้

น้ำหนัก

(Kg.)

แรงดัน

ไฟฟ้า(∨)

0.09

Load cell Weight	0	0.5	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6	6.5	7	7.5	8	8.5	9	9.5	10
Real Weight	0.36	0.84	1.28	1.8	2.24	2.68	3.16	3.64	4.16	4.68	5.16	5.64	6.16	6.6	7.08	7.56	8.04	8.52	9.04	9.52	10

8. นำกราฟสองกราฟมาเทียบกันโดยเส้นสีแดงแสดงถึงน้ำหนักจาก Load Cell และเส้นสีฟ้าแสดงถึงน้ำหนักจริง พร้อมกัน

สรุปผล

ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าเมื่อเพิ่มน้ำหนักที่กระทำต่อ Load Cell ค่า Voltage Output ที่อ่านได้จะเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มเชิงเส้นที่ชัดเจน ค่าที่อ่านได้จาก Voltage Output มีความแม่นยำและสอดคล้องกับน้ำหนักที่ วัด โดยที่เส้น Linear มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อยอาจจะเป็นเพราะมาจากถุงทราย 500 กรัมที่มีโอกาสทรายจะมีหลุดออก จากถุงทำให้ไม่เป็น 500 กรัมตลอดการทดลอง

อภิปรายผล

ผลลัพธ์ที่ได้แสดงความสอดคล้องกับการทำงานของ Load Cell ตามทฤษฎีที่กล่าวว่า Strain Gauge จะเกิดการ ยืดหรือหดตัวเมื่อถูกน้ำหนักมากระทำ ทำให้ค่าความต้านทานเปลี่ยนแปลงไปและส่งผลให้ Voltage Output เปลี่ยนตาม การตอบสนองนี้ทำให้ Voltage Output มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามน้ำหนักที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงออกมาในลักษณะเชิงเส้นและ สนับสนุนความถูกต้องในการวัด โดยการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่า การตอบสนองของ Load Cell มีความแม่นยำสูง และ สัญญาณเอาต์พุตมีความสัมพันธ์กับน้ำหนัก ในระดับที่เชื่อถือได้

แม้ว่าผลลัพธ์ส่วนใหญ่จะแสดงความสัมพันธ์เชิงเส้นอย่างชัดเจน แต่มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อยในค่าที่อ่านได้ สาเหตุหลักที่อาจเป็นไปได้คือปัจจัยภายนอก เช่น ความไม่คงที่ของน้ำหนักถุงทราย 500 กรัมที่ใช้ในทดลอง ซึ่งอาจเกิดจาก ทรายที่รั่วหรือหลุดออกระหว่างการทดลอง ทำให้น้ำหนักที่กระทำบน Load Cell ลดลงบ้างในบางช่วง ซึ่งเป็นสิ่งที่ควร คำนึงถึงในการตั้งค่าวัตถุหรือมาตรฐานน้ำหนักที่มีความคงที่และเชื่อถือได้มากขึ้น

การทดลองนี้ที่ใช้ INA125 เป็นการขยายสัญญาณที่ได้จาก Load Cell ช่วยเพิ่มความชัดเจนของข้อมูลที่อ่านได้ ทำ ให้ข้อมูลที่ได้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นในด้านการนำไปพัฒนาระบบวัดน้ำหนัก

ข้อเสนอแนะ

- ควรทำการปรับ Calibration ของ Load Cell ให้แม่นยำอยู่เสมอเพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการอ่านค่า
- ใช้วัสดุน้ำหนักที่คงที่มากกว่าถุงทรายเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เสถียรยิ่งขึ้น
- เพิ่มจำนวนรอบการทดลองและใช้ชุดวัดน้ำหนักหลายชุดจะช่วยตรวจสอบและยืนยันความแม่นยำของ Load Cell ในสถานการณ์การวัดที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง(แนบ link)

- https://www.ti.com/lit/ds/symlink/ina125.pdf?ts=1730185372802&ref_url=https%253A%252F%25 2Fwww.mouser.com%252F
- https://www.gotronic.fr/pj-460.pdf (Load cell CZL635)
- https://mall.factomart.com/load-cell-design-not-only-from-strain-gauge/
- https://byjus.com/physics/wheatstone-bridge/
- https://physlab.bogazici.edu.tr/sites/physlab.boun.edu.tr/files/physfiles/3 phyl2 0 1 wheatstonebridge-f23.pdf